

# SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

139

Kiszámlázási árak	
Helyben	12
Megyei	15
Nemzetközi	20

Felelős szerkesztő:  
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:  
Cászló József.

Egyeszlám ára 4 fillér.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

1904.

A Szabadság a mai nappal harmadik évfolyamát kezdi meg.

Azt hisszük dicsekedés nélkül elmondhatjuk, hogy a Szabadság Debrecen város művelt közönségének kedves napilapja.

Szókimondó, komoly, megbízható, irodalmi ízléssel szerkesztett, nemzeti irányú, független szellemű, izről-izre magyar lelkű napilap a Szabadság. Az volt 1903-ban és az lesz 1904-ben is!

Arra törekszünk, hogy kielégítsük a művelt olvasó minden igényét.

Lobogókn jelszava: hazafiság a politikában, nemzeti erőnk fejlesztése minden téren. Célunk, hogy a haza javát és e nemes város közérdekeit hiven szolgáljuk. Fegyverünk: az igazság és a fajszeretet!

Minden eszköz rendelkezésünkre áll, hogy a Szabadság ezentul is Debrecen szabad királyi város önálló irányú, feltétlenül megbízható, mindig jól értesült, ízléssel szerkesztett, gazdag tartalmú, a művelt közönség jogos követeléseinek megfelelő napilapja lehessen.

Jól tudja ezt ma már Debrecen ujságolvasó közönsége, melynek osztatlan bizalmára s szeretetére méltán büszke a Szabadság!

És hogy ez immár a köztudatba ment át: míg egyrészt mindennapi munkánk legszebb koszorúja, másrészt arra lelkesít, hogy a debreceni sajtóban rendeltetésének a Szabadság jövőre még jobban megfeleljen.

Debrecen város nemes közönségének szívből kívánunk boldog újesztendőt!

## Ötven millió.

— jan. 1.

Senki se tudta eddig bizonyosan: mi volt kézzel fogható eredménye a mult esztendő nagy csatáinak?

Most végre megtudta az egész ország.

Ime lásd, félrevezetett, elbolondított magyar nemzet, mi termett annyi szóvirág nyomán?

Ne hidd, hogy a küzdelem meddő maradt! Imhol a bő termés: a pénzügyminiszter nyíltan megmondta, hogy egyenes adókban és illetékekben ötven millió korona a hátralék és hogy ennek jelentékeny része az államra nézve végkép elveszett.

Folytassanak tovább? Ugyan minek?

Minden Demosztenesznál szebben beszél a tett!

A diadalmas hősök, a szószátyár vitézek, a politikai Hány Jánosok homlokára — dicső munkájuk jutalmául, nemzeti érdemeik elismeréséül kell-e méltóbb babér, mint ez az elherdált ötven millió?

A gép kerekerei állnak, rozsdamarja az ekéket, a legázolt vetések helyén dudva nő. No de mindegy, a felgyújtott tavalyi esztendő füstölő romjain ott ragyog a győzelem glóriája: az ötven millió adóhátralék.

Bizonyosan idegen hatalom járma alatt nyögünk. Ezért oda se a bajnak, ha az állam ötven millió koronácskát elveszít.

Előre magyarok! Így sokra jutunk még!

## Újévre.

1904. jan. 1.

Évről évre megfiatalodik a föld meg a természet, csak mi öregszünk véges halandók, akik azért jövünk erre a világra, hogy dolgozzunk, küzdjünk, szeressünk és meghaljunk, hogy helyet adjunk az utódoknak, akik erőteljesebbek, okosabbak mint mi s akikre hasonló sors vár.

lagra, hogy dolgozzunk, küzdjünk, szeressünk és meghaljunk, hogy helyet adjunk az utódoknak, akik erőteljesebbek, okosabbak mint mi s akikre hasonló sors vár.

Ez az esztendő, amely elrohan fölöttünk, mely nyomot hagyott hazánk történetében s e nyomok elmosódni nem fognak az idők avarában. Bármennyire ártottak is közgazdasági viszonyainknak a több mint egy esztendő óta tartó válságos izgalmak, azok még is fölkeltek, erejének tudtára ébresztették ezt a szunyókáló népet, amely most hangosan követeli jogait s nem fog nyugodni addig, míg minden jogos kívánsága teljesítve nem lesz.

Közgazdaságilag bizony erősen éreztük a hátrányokat, nincs már manapság az a vidéki szatócs, akihez be nem hatott volna a budapesti piac depressziója s aki hön nem óhajtaná, vajha vége lenne már ennek az áldatlan hercehurcának s megkezdődne ismét a komoly, reális, haszonhajtó munka. 1867 óta nem ótagnált még ugy a vállalkozási kedv Magyarországon, mint az elmúlt esztendőben, ezer és ezer munkáskéz hevert tétlenül, illetve szorult ököbe a „zsarnok tőke“ ellen. Mindennek most már végét kell vetni.

Ennek az új esztendőnek a közalapokat rendbe hozásával kell kezdődnie. S ha ez bekövetkezik, akkor 1904-ik esztendőből olyan általános anyagi fellendülést várunk, a kereskedelemnek, iparnak s vállalkozási kedvnek olyan fokozott mértékben való megerősödést reméljük, hogy ez jótékony hatását az egész magyar társadalomban éreztetni fogja. A szunyadó, illetve elnyomott gazdasági erők egyszeriben felszabadulnak s a közforgalom el fogja érni azt a mértéket, amely egy életképes ország fellendítéséhez szükséges.

Ha most ezekhez hozzá vesszük az illetékes helyről kilátásba helyezett szociális reformok megvalósítását, melynek csakis a magyar állam diadalát és a ma-

**Sirolin**

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél** légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, **szamárhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatatik. Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárban úgyszólván 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt ceggel legyen ellátva!

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz)

gyar faj felszívó képességét és a szegényebb néposztályok teljes, végleges egyenjogúságát fogják hirdetni, hazafiúi örömmel üdvözljük az 1904-et, mint a munka és üdvös reformok esztendejét.

Nézzünk végig hazánk legutóbbi harminc esztendő történetén. Látni fogjuk, hogy alig van újabb intézményeink között egy is, amely tökéletes. Mindenből van valamink, néha több is valaminnél, de egyikből sincsen annyi, mint amennyi a közérdek szempontjából szükséges. A külföld művelt nemzetei már mind tudnak ezeken a nagy problémákon, ők most már a tökéletesítés munkáját végzik, míg nekünk minden erőnk megfeszítésével még mindig alkotni kell.

S az ilyen alkotásokhoz nyugalmas, közgazdasági és társadalmi életünket nem zavaró esztendők kellene, nem egy — se kettő, hanem legalább husz. Egy olyan zavaros esztendő, mint az 1903. volt, szerencsétlen körülmények között évtizedekre visszaveti Magyarországot. Törekedjenek tehát intéző körök minden erejükkel, egyértelműen arra, hogy a békés munkálkodás és fejlődés abban az új esztendőben lehetővé legyen téve, mert ezt a zürzavaros állapotot ez a közgazdaságilag amúgy is eléggé elgyengült ország már alig bírja tovább.

Csak nézzünk végig a szegény néposztályon, mily súlyosan érzi már a meddőmunkátlanságot! Nem volt rossz esztendő, a tél eddig nem is volt valami nagyon szigorú, a nyomor mégis megdöbbentően nagy. Ez a körülmény egyáltalán azt is parancsolja, hogy akinek adott

az Isten fölösleget, az a nyomoruság télvizében ne feledkezék meg a szükölködőről s tőle telhetőleg támogassák őket. A hivatalos jótékonykodás oly fejletlen és szükkeblű még nálunk, hogy attól a tömegnyomornak egy napi csillapítását is hasztalanul várjuk. Ellenben össze kell fogni a társadalomnak, a vagyonsabbaknak minden városban, minden faluban, hogy a helyi nyomort tőlük telhetőleg enyhítsék.

Az új évet legszebben a jótékony-sággal lehet megünnepelni s minél többen szorulnak rá a jótékony-ságra, annál nemesebb kötelesség a szegény emberek inségét enyhíteni.

## Az elmúlt év tükré.

1904 jan. 1.

Ennek az esztendőnek a krónikása is elég feljegyezni való eseményt talál. A nyugtalan, ideges emberiség küzdelmek, diadalmak és vereségek között száguldott keresztül az elmúlt háromszázhatvanöt napon is és nem jutott közelebb a célhoz: az általános boldoguláshoz. Sőt inkább messzebb esett a céltől. Mióta áll az emberiség, évezredek óta azt hirdetik királyok és bölcsek, hogy naggyá és dicsővé kell lennie a nemzeteknek és boldogokká az egyedeknek. S az élet ugyancsak évezredek óta rácsófol a királyokra és bölcsekre, csak sárgolyó marad a föld, melyen szennyes áradások öntik el a jót, a nemeset, a tisztát melyen keresztre feszítetik az igazságot, melyen győz az erőszak és a gőg, melyen uralkodik a mammon — és a melyen mégis olyan szép és kívánatos az élet, hogy nem szeretünk meghalni. O keserű emberek, akik hol okosan, hol ostobán, de egészségesen, az életgyönyörűségeinek

élvezése közepette hirdetik a világ s az emberiség romlottságát, az élet hiábavalóságát, — menjetek el a nyomorultak imádják az életet!

Mert az élet mégis a legkívánatosabb mindennek felett.

Az újságíró szempontjából az év legkiemelkedőbb eseménye a belgrádi király gyilkossága. Sándor az ifju és fellette romlott idegzetű, a szeretkezésben oly exzotikus fiatal király nejevé tette a nőt, aki művésznője volt a szerelem teknikájának. A frigy nemesak politikai józanság és társadalmi felfogás ellen való volt, de erkölcstelen is. Rettenetesen kellett bünhődniük érte. Neró, Caligula s a többi kéjene iránusok is rabszolgák s a kenyérért és cirkuszi játékokért üvöltő polgárság közepette lábbal tiporhatták az ember örök természetének törvényeit, de a fejedelem, aki manapság eszelekszik ilyet, a szociálizmus és anarkizmus korában, az elvész. Szerbia már napirendre tért az igen rémes királygyilkosság fölött és el van hagyatva a két sir egymás mellett, melyben Draga és Sándor alusszák örök álmukat. Véres trónon bizonytalan trónon ül Péter király, a merész és bátor, semmitől vissza nem rettenő Karagyorgyevics utóda.

A mi hazánknak egy egész esztendőn keresztül húzódozó történelmi eseménye volt és van még most is. A parlamenti obstrukcióról van szó, mely állandó izgatottságban tartotta és tartja Magyarország népét. A lelkes vidék nyáron száz és száz küldöttséggel tüntet a haza igaz jogai mellett s ez lángra gyújtotta a dunaparti harminc millió, hideg márványpalotában a honszerelem pislogó parázsát. Bécsben a kedélyes császár városban erre megszűnt a kedélyesség. Megijedtek a sógorok és keserves jajveszékélésben törtek ki az erejének tudatára ébredő magyarság kívánságai fölött. Bár csak szóban és írásban, a sajtóban és a két sajtóban és a két parla-

## A bolond király.

Irta: Rudnyánszky Gyula.

Bolond volt, azt mondták reá a bölcsek,  
Bolond volt az az ábrándos király,  
Ki tüneményes büszke álmait,  
Titokzatos lelkének vakmerő  
Eszményeit mind megvalósította;  
Szívét nem hagyta szomjan elepedni,  
Betöltve telhetetlen vágyait,  
Nem fékezé haragját, örömet,  
Nem fojtogatta vissza, amit érzett;  
Érdek, jámborság, illem, számítás  
Nem volt természetének csarnoka;  
Elzárkózott az általt emberektől;  
Hatalma bűvös vesszejével az  
Elátkozott, bús, társtalan magányban  
Tündérvilágot alkotott magának,  
Melynek mesés, csodás, szent rejtekében  
Majd önfeledt mámor kódén lebegve,  
Majd végzetén csüggedten tépelődve  
Élt meg nem értett szívvel egyedül.  
Bolond volt, azt mondták reá a bölcsek!  
S mert nem tudott úgy élni, hogy le-  
mondjon  
Mindarról, ami kedves volt neki,

Igába hajtsa dacos akaratját,  
Eltúrja megvetett szolgák hizelgő  
Nyájaskodásait és tehetetlen  
Bánattal nézze, mily durván tapossák  
Szentélye légies költészetét  
Az önzés elhízott sáfárjai:  
Elszántan inkább a halálba ment.  
S midőn a hullámsírból kihalászott  
Halott a márványasztalon hevert  
S nem tükröztek dermedt vonásai  
Többé se kint, se üdvöt s homlokán  
Setét eszméknek árnya nem borongott:  
Szentségtörő kezekkel a tudósok  
Agyát feltúrták, nyers szabályait  
Kopott zsinórával megméregették,  
Fontoskodó pofával körülállták  
S kimondták róla az ítéletet,  
Hogy a boldogtalan király bolond volt!  
Bolond volt! Bölcs ítélet! Életének  
Megdöbbentő, erőszakos folyása —  
Mint hogyha óriás medrű patak  
Rohanna sziklás hegynek fölfelé  
S egymásra torló hullámai  
Sodornák fel a mázsás köveket  
A bére ormára, fel egész az égig —  
Oly érthetetlen, természetfölötti,  
Oly szárnyaló, regés, Istent kísértő,

Hogy a rögnön vergődő törpe ember,  
Szeszélyes röptét nem bírván követni,  
Csak annyit mondhat róla, hogy bolond  
volt!

Bolond volt! Örült... Ó hányan vagyunk  
Hozzá hasonló örültek, bolondok,  
Akik gyűlöljük a mindennapit  
És ahelyett, hogy bölcsen, hidegen  
Olvasva gyűjtenők a pénzt rakásra,  
Bolyongunk holdas éjjel a ligetben  
S a tó partján lázas hévvel szavaljuk  
Nagy költők szenvedelmes verseit!  
Hányan vagyunk, kik önként menekülnénk  
Az emberektől bűbajos magányba,  
Hol Shakspere szellemének édene  
Kápráztató verőfény koronáját  
Sugárzaná reánk, alakjait  
Elénk vezetné élve a valóság  
S mi e varázslat örök tavaszában  
Élnénk örökké ifjan, boldogan!  
Hányan vagyunk, kik célért lelkesedve  
Repülni vágyunk szebb világ felé;  
De a kenyérért gondok járma nyom!  
Akik fellázadunk, ha a szokás,  
A társadalmi rend, a rokoni  
Segítség, a szerencse fölemel  
S vak hódolattal tisztel ostobákat,

## Ujj kész női és gyermek ruha üzlet. Vizvári L. E. és Társa cég

Alánlja a legolcsóbb kész női ruháit, u. m. kész alj-bluzzal együtt 2 frttól feljebb. Kosztümök posztóból 4 frttól feljebb. Gyermekek ruhák 50 krtól, Bluzok 60 krtól, Reform schlafrokk 2.20 krtól, a legújabb divatu selyem bluzok minden fogadható árban nagy választékban kaphatók. Simonffy-utca 2.

mentben, de felujult az évszázados nagy harc, Mohács után ki tudja már hogy hányadszor. A harc szünőben van már, s bár két magyar kormányt emésztett fel, ugylátszik még is a mi sikerünkkel végződik. A bölcsesség sugallja, hogy elégedjünk meg egyelőre az eddig elért sikerekkel, mert akármilyen szép bizonyosságát adta is a magyar nép erejének és szívósságának ebben a küzdelemben, sulyosan érezzük már is annak gazdasági kérdések helyes megoldása a főfeladatuk s a közdaság terén nálunk még annyi a tennivaló, hogy kár minden elmulasztott napért . . .

Lehet, más véleményen vannak, a pontatlan adófizetők, akik az exlexben vigan éltek a törvényadta joggal, hogy nem fizettek adót. Nekik nem tart sokáig az obstrukció, ha még egy esztendeig tartana is, valamint a legényeknek sem, akiket már két esztendő óta nem tapogattott az ezredorvos ur. Most vége lesz e szép időnek, adót kell megint fizetni, a végrehajtóknak rettenetesen sok dolguk lesz és be kell majd rukkolni, nem is október elsején, hanem egy-két nappal a sorozás után. A szegény öreg bakák, akiket október óta visszatartanak, ők emlegettk meg legjobban ezt az izgalmas politikai küzdelmet.

Szorosan összefügg a nemzeti küzdelemmel a munkás kérdés, mely mind nagyobb arányokat ölt Magyarországon. A szocializmus nagy haladást tesz, a város és falu, ahova egyszer egy agitátor kiteszi a lábát, meg van hódítva az ő alsóbb rétegeivel az új eszmének, amely a vörösek szerint megfogja váltani a világot. A városokban, különösen Budapesten s az ipari munkások között e nemzetközi szocialdemokrácia hódít, míg az alföldön a Magyarországgal határos erdélyi vármegyéken az oláhok között az újjászervezett szocialdemokrata párt terjed. A két árnyalat között az újjászervezettek nem tüntetnek a nemzetköziséggel, sőt elismerik a magyar haza fogalmát a programjuk csaknem kizárólag a földműves-nép helyzetének javítását célozza. A másik, a budapesti nemzetközi párt mereven ragaszkodik

Marx elméletéhez, mely szóba se áll a polgári társadalommal, a burzsoákkal. Hasonló két árnyalat van a német szocialisták között, akiknek 83 képviselője ül ben a birodalmi gyűlésben. Az egyik a régiék, a Marxisták árnyalata, az intranzigensek, s kebel az ő vezérük, a másik az asszimilálódóké, akik szivesen paroláznak a polgári társadalommal, még az új hadihajókat is megszavazzák, ha jó munkás törvényeket kapnak értük; ezeknek Bernstein a vezérük. Amig odakünn Bebelék, azok nálunk a nemzetköziesek, s az újjászervezettek a Bernsteinék. De mindkét párt egybehangzóan követeli az általános titkos választói jogot, amelynek elérésére egy hatalmas lépés történt most, midőn az illetékes magyar intéző körök kötelezték magukat a parlamenti béke fejében a választói jog kiterjesztésére. Ha az megtörténik, akkor néhány szocialista képviselő okvetlenül be fog jutni a képviselőházba, amivel nagyon megváltozik majd a mi törvényhozásunk képe.

Öregszik a mi jó királyunk. Tullépte hetvenkettedik életévét s bár még jó erőben, szellemi erejének teljes épségében van, aggódva gondolunk arra, mi lesz, ha ő már nem lesz. Isten óvja a mi hazánkat és a királyi házat!

A magyar fővárosnak szeptember havában rettenetes eseménye volt: a Párisi Nagy Aruház égése. A ki nem látta ezt a négyemeletes lángoló poklot, a szédületes magasságy lángtengerből érett gyümölcsként potyogó félmertelen nőket — az nem tud fogalmat alkotni magának erről a minden képzeletet felülmuló irtóztató katasztrófáról. Százezernyi tömeg nézte végig ezt a hihetetlenül borzalmas katasztrófát, százezer embert fog el a borzongás, ha arra az eseményre visszagondol. Ne lánson olyant az ember soha életében, az ilyen látvány felér egy szerencsétlenséggel. Szerettük volna az összes polgármester és rendőrkapitány urak, hogy lássák micsoda következményei lehetnek a hanyagságnak és mulasztásnak.

A botrányokért és pikantériáikért lelkesülőknak is volt mert mulatni ebben

az esztendőben. A szász trónörökösne egy gyermekkel a szive alatt megszökött az urától, a trónjától egy nyelvmesterével, aki bizony nem volt méltó erre a nagy szerelemre. Érdekes, hogy ujabban dühöng a botrányos szerelem a legmagasabb körökben, nyelvmestereket, kocsisokat és inasokat szeretnek a hercegnők. Akkor még jobb izlése volt Chimay hercegnőnek, aki egy cigányprimással szegte meg hitvesi hűségét.

Odakünn a nagyvilágban nevezetesebb esemény kevés történt. Társadalmi és osztályharc minden művelt országban fokozott mértékben folyik s hogy ezek a harcok hogyan fognak kialakulni, azt emberi elme előre nem sejtetheti. Erőteljesen nyul e harcokba az egyház, mely a pozícióját s a vagyonát félti s evégből mindenütt a világon mozgósítja avatott harcosait, a jezsuitákat. Rossz világ jár a jezsuitákra Franciaországban, de szives vendégszeretettel fogadják egyebütt a kitűzötteket, így Magyarországon is.

Sulyos veszteség érte az egyházat XIII. Leó pápa halálával, aki egyike volt a legjobb és legnemesebb embereknek. Utóda, X-ik Pius azonban méltónak mutatkozik Krisztus helytartójának székére. Örvendetes dolog, hogy az új pápa szabad gondolkozásu ember, aki az egyház hivatását nem az anyagi és politikai érvényesülésben látja, hanem a papi hivatás teljesítésében. Az új pápától várjuk az egyház által indított vagy az ellene folyó harcok megszüntetését.

A tudomány terén nevezetes esemény alig történt. Két nagy probléma izgatja most a tudós világot: az egyik a kormányozható leghajó, a másik a tudóvész gyógyítása. Mindkét téren számos kísérlet, próbálkozás történt, nem egyszer azt hittük már, hogy megvan! — de mindannyiszor csalódtunk. Nem tudunk még repülni és nem tudunk szert a halál legerősebb segítségére, a tudóvész ellen.

## Az orosz-japáni viszályról.

Irta: Vámbéry Ármán.

Lesz-e háboru Oroszország és Japán közt?

Mig éhen halnak a lánglelkűek;  
De görnyedünk csak rongyosan, lenézve.  
Hazátlanul, mint esetlen mihasznák!  
Szeretnők a kufárokat kiűzni  
A templomokból, a bálványokat  
Leverni, az Igaz képét emelve  
Oltárra; ő szeretnénk fekete  
Álarc alá takarni minden orcát,  
Mely undorit; de mégis mosolyogva  
Kell elfogadnunk a szorongató  
Kezet, mely megfizet s önzőn kibérelt  
Verejtékünkért hálát követel;  
Meg kell hajolnunk, ha a sors kívánja  
S szenvedve, égető keserv kohóján  
Élesített szomjusággal nélkülöznünk  
Kell álmaink üdítő harmatát  
S mind azt a szépet, felségest, nagyot,  
Mi gondolatban százszor a miénk bár,  
Az életben lelkünknek soha el  
Nem érhető eszménye, mert bolondok  
Vagyunk csupán, de nem vagyunk királyok!

Sorsunk közös, boldogtalan király!  
Mi költők égbe szállunk álmainkért,  
Te földre hoztad minden álmodat;  
Mi álmainkat a felhőkbe szőjük  
S ihletve lelkünk semmiből teremti  
A képzeletnek mesterműveit;

A te rajongó szíved sár alakban  
Kivánta mindazt feltámasztani,  
Hogy életet leheljen, duzzadozzék  
Friss vértől s végtelen pazar gyönyörrel  
Árasszon el magányod büvkörében,  
Mi addig halhatatlan, mig csak álom.  
S te, aki el nem tudtad azt viselni,  
Hogy ami a tied volt, elveszitsed  
S romokba döntsék milliók javáért,  
Mit egymagad magadnak építettél; —  
Te és mi, kik lelkünk mély tengeréből  
A drága gyöngyöt milliók díszéül  
Szedjük ki, mig magunk buvárruhánk  
Terhét cipelve sorvadunk a vágtyól:  
Egy véget érünk, — elbukunk csalódvál!  
De jaj milyen különböző e vég!  
Midőn lehulltál, talpra állt egy ország,  
Harangok zugtak, gyász zsolozsma zengett,  
Zarándokolt a nép ravatalodhoz  
S ezren kutatták rejtelmes, külön  
Világod néma utvesztőit át,  
Hogy megtalálják ott az összefüggést,  
Ahol te mélán, céltalan csapongtál;  
Mig amikor megbomlik a mi lelkünk  
Összhangja, zürzavarba veszve, —  
Mi eltűnünk majd észrevétlenül!  
Ha nem találunk egyetlen szívet, mely  
Dalunkat értse s visszhangozni tudja;

Ha minden eszménk, életünk fáklyája,  
Vérünk fogyasztva hasztalan világít,  
Nincs kit vezessen fénye a sötétben;  
Ha porba omlik vágyaink gyümölcse;  
Ha a világ gúnyt úz szentségeinkből,  
Megkoszoruzza a kontárokot  
S a mellőzött nagyokra rá nem ismer:  
Egyszerre kimerülten, féluton  
A harcot csüggedezve abba hagyjuk  
S kifosztott szívvel, koldusbeteg  
Lerázzuk az élet porát magunkról, —  
A hullámsírból holtan kihalászva  
Odajutunk a kórház asztalára  
Sok ismeretlen, korhely, naplopó,  
Parázna, züllött áldozat közé;  
Nem fogja senki bölcs képpel kutatni,  
Minő bolondság hervasztotta el  
Idő előtt szívünk virágait  
S minő bolondság ölt meg oly korán!  
Végighasít majd a közömbös orvos  
Ama késsel, melynek pengéje még  
Egy kirabolt fukar véréül izzad;  
Aztán tovább megy . . . aztán zsákba  
varrnak,

Kivisznek a temető zugolyába  
És beledobnak egy közös gödörbe . . .

Ez a kérdés az, mely most legjobban foglalkoztatja a politikai világot és méltán, mert ha a két állam összecsap, lehetetlen lesz kikerülni azon követelményeket, melyek előbb-utóbb a nyugati világot is a perpatvarba belésodorják. A távol kelet eseményei ha meg is zavarják az európai békét, a fölületes szemlélő szerint ez csak nagyon is korlátozott mérvben történhetné; de ha a dolgok mélyére tekintünk, azt fogjuk látni, hogy a nagy érdekeltiségnél fogva, melyet manapság a politikai kérdésekben irányadó gazdasági viszonyok szülnek, a keletkező bonyodalom sokkal nagyobb terjedelmű lehetne, mint azt egyelőre hinnők. Ma teljesen ki van zárva azon lehetőség, hogy két hadakozó fél egymás közt elvégezhetné viszályát. Ma nemcsak a közel szomszédoknak, hanem sok más tényezőnek is hozzájárulása van az ilyen ügyhöz. A távol keletet számtalan szálak fűzik Európához; éppen azért nem kell attól tartanunk, hogy a japánok hajbakapnak az óriási léptekkel az országuk éjszakai határaihoz közeledő Oroszországgal.

A japánoknak kétségkívül teljes joguk volna, hogy odakiáltsák az előre nyomuló orosz hatalomnak: idáig és ne tovább. Az orosz befolyás Koreában nagy mérvet öltött, a széuli udvar csak az orosz szóra hallgat és Japán politikai és kereskedelmi jogos befolyása napról-napra esökken. Már pedig ha valaki félhet az éjszak rémes árnyaitól, úgy ez a fiatal Japán, a mely csodaképpen az ázsiai állapotokból erőteljes nyugati hatalommá fejlődött és kereskedésével nemcsak Korea és Mandzsuria, de Kína keleti részét is elárasztotta. Nem nézheti tehát könnyösen, hogy az orosz mindenütt utját állja, kereskedését és iparát megsemmisíteni készül.

Valamint az angol kormány mindig a nyílt ajtó mellett kardoskodott, éppen úgy Tokióban is ezt az elvet tüzték ki főcéllul az Oroszországgal való megélhetés hiu reményében, és minthogy Kína Oroszország iránt feltűnő engedékenységet tanúsított, a mikádó azért volt annak idején kénytelen Kínának hadat izenni. Ha bizonyos európai hatalmasságok azt a hibát el nem követték volna, hogy Japánt fényes győzelmei gyümölcsétől megfosztották, úgy ma az orosz előőrsek nem állanak oly közel Japán érdekköréhez és a mennyei birodalom határaihoz. De ma már a hiba megtörtént, ezt jóvá tenni nem lehet, mert kétségtelen, hogy az orosz Mandzsuriától nem fog kivonulni és nemcsak Pekinget, hanem még Japánt is folyton fenyegetve, Anglia és Amerika kereskedésén nagy csorbát ejthet. Ha az említett nyugati államok mindaddig csak diplomáciai jegyzékekkel készülnek ez ügyet elintézni, Japán, a melyre nézve az elodázhatlan életkérdés, okvetlenül más, hatályosabb eszközökhöz volt kénytelen nyulni.

Ime, ez röviden azon ellenséges állásnak az oka, melyet Japán ma Oroszországgal szemben elfoglal.

Fájdalom! alig érthető az a könnyelműség, melylyel a mi kabinetjeink Oroszország távol keleti politikáját eddig szemlélték. Midőn Miklós cár még cárevics korában a világot körülutazván, utleírását fényes kiállítású háromkötetes munkában kiadta és e könyv harmadik részét: Nasa Azia, az az: A mi Ázsiánk címén közzé tette, már akkor nyilvánvalóvá lón, hogy itt nagy események vannak készülöben. Furesa, hogy éppen Japán fővárosában találkozott egy elmezarodott rajongó ember, ki akkor a muszka trónörökösre rárohant és meg is öli, ha a kíséretében volt György görög

herceg, Kréta mai kormányzója, magát közbe nem veti és a halálos csapást föl nem fogja. E merénylő balsejtelmét a mai viszonyok érthetővé teszik.

Az orosz-japán viszony majdnem olyan, mint az orosz-török viszony; a kettő közt csak az a különbség, hogy az oszmán nemzet végelgyengülésben ellentállni képtelen, míg az erőteljesebb Japán nemcsak harképes, hanem a végsőre elszánt, hogy hazáját megvédje és az északi óriással szembeszáljon. Minden meg fogja feszíteni, hogy Oroszországot határaitól távol tartsa. Ha valaki azt hinné, hogy a negyvenkét millió lelket számító Japán a százharminc millióra becsül orosz hatalommal megbirkózni képtelen, úgy ezt a téves feltevést mi sem cáfolja meg jobban, mint a meztelen, éhes és elrongyolt török seregnek ellentállása az utolsó orosz-török háborúban, midőn a cár a Duna partjáról Károly román fejedelemhez segítségért könyörgő leveleket menesztett, és ki tudja, mi lett volna ennek a véres háborúnak az eredménye, ha a román esapatok otthonmaradnak és a Yildiz-palotának gyávaságszülte beavatkozása a haditervebe, a török hadviselésbe belé nem elegendik?

A japánok, még ha magukra hagyatva is, megállhatják helyüket az oroszszal szemben, mi annál inkább feltehető, mert az angollal kötött szövetség egyik pontja azt mondja: „hogy a hadakozó Japán számíthat britt segítségre azon esetben, ha ellenfelét egy más hatalom támogatná.” Ezen más hatalom alatt csak Kínát érthetnők; Kína beavatkozása azonban a jelen körülmények közt kizártnak tekintendő, mert Li-Hung-Csáng korszaka elmúlt, a nagyravágyó özvegy esászárné megszeppent és a sárga faj két nemzete közt újabb időben mindinkább közeledő barátságos viszonyok keletkeznek. Kínai diákok japáni egyetemeken művelődnek, japán katonai oktatók léptek a kínai hadseregben az európai tanítók helyére; minden arra mutat, hogy a kínai önhittség tágit a japáni szomszéd előtt és ezen szomszédja által szívesen engedi magát a modern kultúrába bevezetni.

A dolgok ilyen állásánál fogva Oroszország ázsiai szövetségesre nem számíthat, még kevésbé perzsa európaíra. Minthogy továbbá a nagy hűhóval hirdett szibériai vasut nem elég szolid építkezésű és rendkívüli seregszállításra nem igen alkalmas, valamint hogy a kínai vizekben levő orosz tengeri erő sem olyan erős, hogy a jól iskolázott japáni flottával szembeszálhasson, azért igen valószínűtlen, hogy a mostani viszály háborúra vezessen. Az oroszok fenhéjazása és dísekvése csak addig tart, míg azt hiszik, hogy azzal ellenfelüket megfélemlítik. Ha erre gondolunk, akkor mindig eszünkbe jut a zseniális Andrássy Gyula grófnak ismert mondása: „Ha a muszka pisztolyát melledre szegzi, ne félj, mert az nincs megtöltve.” Mihelyest az oroszok belátják ijesztgetésük sikertelenségét, akkor rendesen fellép a cár a békeangyal szerepében. Alkalmassint most is így fog történni.

### Allami gyermekmenedékhely.

A debreceni menedékhely megnyitása.

— jan. 1.

A ránk virradt ujesztendővel, a mai napon, 1904. január 1-én egy nagyszabású intézmény kezd meg működését Debrecenbe: az allami gyermekmenedékhely.

Az allami óriási munkát végez és

száz meg százezer lelket ment meg a magyarságnak, a becsületnek, a munkás társadalomnak ezzel a hatalmas intézményével.

Az ország tizenöt városában épül allami gyermekmenedékhely, melynek mindegyikében több száz gyermeket hejzhetnek el és ezenfelül a nagyon szerencsésen megalkotott rendszer szerint a gyermekmenedékhelyek közelébe eső községekben is százával helyeznek el egyes gyermektelen családoknál a manedéket, úgy hogy évenként sok ezer lesz azoknak száma, akiket ily módon az állam a nemzet egészséges vérkeringésébe beolt s a nemzet gyarapítására értékesíthet.

A legőszintébb szeretettel és megelégedéssel üdvözöljük ezt az óriás méretű gyermekmentési akciót, melynek áldásos eredményei nemzeti, társadalmi, állami és emberbaráti szempontból egyaránt megbecsülhetetlenek!

Üdvözöljük különösen itt Debrecenben az allami gyermekmenedékhelyet, mely hivatalosan ma kezd meg működését.

Az intézetnek remek, kényelmes épületeket emelt az állam bőkezűsége. Ezek az épületek már készen állnak és az egész telep valóban a legfeleslegzetőbb igényeket is teljesen kielégítheti célszerűségével épügy, mint kényelmével, díszével és gyakorlatias értékével.

Az allami gyermekmenedékhely e nagyszerű telepét ünnepiesen csak a tavasszal nyitják meg és adják át rendeltetésének; de maga ez intézmény már a mai napon megkezdte működését.

A debreceni menedékhely elére a kormány dr. Kenézy Gyulát állította, a kit a belügyminiszter az allami gyermekmenedékhely igazgató főorvosá nevezett ki. Oly fértut nyert dr. Kenézy Gyulában a magasztos ügy, aki kétségtelenül a leghivatottabb arra, hogy az eszmét sikerrel megvalósítsa s az állam, a társadalom, a magyarság részére ezer meg ezer veszendő lelket megmenten. Az ő vezetése alatt az intézet teljes dícsőséggel meg fog felelni rendeltetésének s bizonyára a város egyik legáldásosabb intézményévé fog fejlődni.

Kenézy igazgató főorvos mellé a menedékhely gondnokává Borbély Ferenc derék honvédszázadost nevezte ki a miniszter, az iroda vezetője pedig Darvas Nándor lett.

A gyermekmenedékhely megnyitása a mai napon végbe megy és ezzel megkezdődik a nyilvános működés. Az előkészítő munkák Kenézy Gyula dr. gondos, körültekintő, lelkes vezetése mellett már hetek óta folytak.

Ismételve üdvözöljük az allami gyermekmenedékhely szerencsésen megválasztott vezetőségét és személyzetét és óhajtjuk, hogy ennek az új intézetnek működése az ország javára teljes sikerrel járjon.

Isten áldása legyen a debreceni gyermekmenedékhelyen!

## Politikai hírek.

— **Királyunk londoni útja.** Londoni lapok nyomán már régebben több alkalommal megírtuk, hogy királyunk a tavasszal fogja az angol király látogatását viszonzni. A Standard egyik utóbbi száma most megerősíti e hirt ama megjegyzéssel, hogy bár a látogatás bizonyos, az utazás részletes programjáról mi sem tudható. Egyben rámutat a laparra, hogy királyunk öreg korára való tekintettel, de amiatt is, hogy két államban súlyos belső politikai válság van, lemondhatott volna a látogatás viszonzásáról anélkül, hogy ezért a kötelességi udvariasság elmulasztásával lehetne vádolni. De annál hálásabbak lesznek az angolok, ha a látogatás mégis megtörténik. Angliában a legszívesebben fogják fogadni, mert ott számtalan tisztelője van, ellensége pedig egy sincs, — Nagyra becsülik mint uralkodót s mint a béke igaz barátját.

— **Minisztertanács.** Tegnap délelőtt 10 órakor a miniszterelnökségi palotában minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett.

— **Bihar vármegye tisztelgése a miniszterelnöknek.** Bihar vármegye törvényhatósága január 5-én Beöthy László főispán és Miskolczi alispán vezetése alatt száz tagból álló küldöttség útján üdvözlő Tisza István gróf miniszterelnököt. A küldöttség tagjai a Vadászkiút-szállóban találkoznak s onnan indulnak a miniszterelnöki palotába. Este 9 órakor a küldöttség a Hungária szállóban vacsorát ad a miniszterelnök tiszteletére.

— **A kormány üdvözlése.** Nagy-Küküllő vármegye törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése Bély László főispán elnöke alatt Tisza István gróf miniszterelnökhez és a kabinetjéhez intézendő egyhangú feliratot fogadott el. A közgyűlés méltatva azt, hogy a miniszterelnök súlyos politikai viszonyok között vállalta el a kormányalakítást, őszinte bizalommal és ragaszkodással van iránta.

## EGYHÁZ és ISKOLA.

— **Csiky Lajos a Pestalozzi Társaságban.** A Magyar Pestalozzi Társaság, a gyermeknevelés e tudós testülete Budapesten nyilvános felolvasó ülést tartott, melyen Csiky Lajos, a debreceni ev. ref. teol. akadémia érdemes dékánja, jeles író társunk is közreműködött. A *vérmérsékletek pedagogijáról* olvasott fel. Tudja, hogy a modern tudomány nem fogadja már el a régi orvosoknak a vérmérsékletekre vonatkozó tanítását, de ő azok közé tartozik, kik ma is elismerik azok jelentőségét. — Beszél tehát a vérmérsékletekről élettani és pedagogiai szempontból s kimutatja, hogy a szangvinikus vérmérséklet a gyermekek, a melancholikus az ifjú-, a kolerikus az érettebb-, végre a flegmatikus az öreg korral hozható szervi kapcsolatba. Felállítván már azt a tételt, hogy nemcsak a gyermek- és ifjú-, de az idősebb kornak is szüksége van nevelésre s hogy egyik vérmérséklet sem föltétlenül jó s egyik sem jó feltétlenül: áttér felolvasása gyakorlati részére s a különböző vérmérsékletek világításában beszél az egymásután következő életkorok neveltetéséről s végül javasolja: mondja ki a Pestalozzi Társaság, hogy a pedagó-

gusra nézve elengedhetetlen föltételnek tartja a növendékek különböző vérmérsékletének kiismerését; a szangvinikus véralkatot tekintve, magyar fajunk uralkodó vérmérsékletének, különösen ennek nevelésére ad jó tanácsokat, míg az élet javakorában levő ember kolerikus s az öreg kor flegmatikus vérmérsékletével szemben, melyeknél a pedagógus, mint ilyen már nem szerepelhet, azt kívánja, hogy a pedagógus saját életpéldájával, munkásságával terjeszsze az igazságot, a jog, a méltányosságot, az őnrudat, a szeretetet és a szorgalmat elveit. Csiky felolvasása, mely a nagyszámú megjelent közönség óriási tetszésével találkozott, a munkásságnak, mint minden pedagógia végcéljának magasztalásával végződött.

— **Az ev. ref. egyház nyomdaja.** Régi terve már a tiszántúli ev. ref. egyháznak, hogy nyomdát állít föl Debrecenben a többi magyar ev. ref. egyházkezelő bevonásával részvénytársasági alapon. Az ev. ref. egyház ezt a régi tervét, mint a Debr. Független Ujság értesül, a jövő év folyamán készülni megvalósítani.

## A Mária Terézia-rend lovagjai.

Néhány év előtt Fejérváry báró (Teremtőm, ki emlékszik még erre a névre?) Gácsországba utazott, a hadgyakorlatra. Mikor Budapesten a keleti pályaudvaron fölszállt a vonatra, tüstént rekonoszkiálni kezdte a területet.

Megszólította a kalauzt.

— Utazik-e tiszt a vonaton?

— Igenis, instálom alásan. Egy generális.

— Kicsoda?

— Bechtolsheim báró.

No, ez jó ujság volt.

Bechtolsheim báró, az arcier testőség jelenlegi kapitánya és lovassági tábornok, akkor a zágrábi hadtest parancsnoka volt. Hiszen ez is a gácsországi hadgyakorlatra utazik s így lesz társaság a legutolsó rongyos polyák állomásig. Fejérváry tüstént végig esőrömpölt a kocsikon és az egyik fülkében szerencsésen fölfedezte tábornok bajtársát.

A két hadfi természetesen nagyon örvendett egymásnak.

Belemerültek a múlt eseményeibe, fölbolygatták a rég eltemetett ifjúkori élményeket, a hadi életet, melyben mindkettőjüknek bőven volt részük, olykor egy kis pikantéria is lecsuszott emlékezetük csatornáján és a száraz virágnak is van illata. Kivált, mikor az ember haja őszbevegyült. De hát akármilyen romantikus volt is az olasz garnizon-élet és bármily érdekes a kaszárnya világa, Hatvan felé már kimerült teljesen a múlt és a legfrissebb bécsi pletykára is elfojtott ásitás felett.

Bechtolsheim báró egyszer elbusultan megszólalt:

— Ugy látszik, hiába hoztam magammal tarokkártyát!

— Miért hiába?

— Mert nincs harmadik.

Az igaz, a tarokkhoz legalább három lovassági tábornok kellene. Különös, két

generális elegendő akármilyen nagy ütközethez, de a tarokkártya hármat követel.

No, de ha nincs generális, akad talán kisebb sarzsi, sőt ezuttal a civilt is föl lehet venni a hadsereg sáncai közé. Elvégre, a harmadik nagy ur. Előtte leomlik minden választófal, olykor még a bíbor választófal is.

Elég nagy a vonat, akad talán rajta harmadik.

Behívták a kalauzt.

— Mondja csak, barátom, utazik-e e vonaton valami ismert ember, mágnás, képviselő, főispán vagy efféle?

— Nem láttam én, kérem alásan, egyiknek a málháján sem koronát.

— Hiszen a koronát elengedjük... Gondolkozzék, nem szállt föl Pesten olyan utas, aki szabadjeggyel utazik? (Mert ezek a legnagyobb urak.)

— Nem, instálom... azaz, egy szerkesztő.

— Kicsoda?

— A nevét elfelejtettem. Kicsi, szemüveges, az oldalán tábori messzelató fityeg.

Fejérváry diadalmasan fölkiáltott:

— Megvan a harmadik! Brávó! Hiszen ez a derék Sturm, a ki szintén a hadgyakorlatra tart. Hozza el gyorsan azt az urat!

Mikor Sturm belépett a kocsiszaka-szba, Bechtolsheim báró már keverte a kártyát.

— Parancsolnak velem excellenciátok?

— Ugy van. Üljön le kedves Sturm, vegye föl a kártyát és fogadja meg, hogy Galiciáig le sem teszi.

Folyt s játék, de hát én Istenem, könnyű volt a vitéz uraknak keresztül törni Magentánál, Szolferinónál az ellenes vonalon, de a kis Sturm kontráival szemben kárba veszett minden attack. Mert a generálisok kegyetlenül rosszul játszottak és Sturm irgalmatlanul kontrázta őket.

Bechtolsheim egy darabig tárta, hogy az ujságíró így pocsekká veri a hadsereget, de egyszer letette a kártyát.

— Kedves Sturm, — szólt, — ön úgy látszik, nem tudja, hogy kikkel játszik.

Sturmot, a kinek a kis ujjában van s katonai sematizmus, bántotta ez a föltetés.

— Én [ne tudnám, kegyelmes uram?

— Ugy van. De tudja meg, hogy ön a percben a Mária Terézia rend ötven százalékával játszik.

Valóban, akkor a Mária Terézia-rendnek már csak négy lovagja élt: kettőjük volt Fejérváry és Bechtolsheim.

Bechtolsheim báró szelid hangon kérdezte:

— Hát nem imponál ez önnek? Es mégis kontráz bennünket?

Sturmnak imponált a dolog és többé nem kontrázott.

Bechtolsheim bárót a hadgyakorlat után Bécsbe rendelték, a hol éppen a perzsa sah vendégeskedett. A mellé osztották disz-lovagnak.

Kis idő múltán Sturm paksamétát kapott Bécsből. Fölbontja: hát, uram fia, a perzsa Nap- és Oroszlán-rend mosolygott rája belüle. A rendjel mellett névjegy volt s ezen e szavak:

„Az ön hálás Bechtolsheimja.“

## KÖZIGAZGATÁS.

× **Póttartalékosok behívása.** Szomorú ujévre viradtak az egész országnak s velük együtt Debrecennek póttartalékosai is. A zavaros politikai viszonyok s az új ujonc-létszám hiánya ugyanis arra az elhatározásra kényszerítette a hadügyi kormányt, hogy a honvéd póttartalékosokat tényleges szolgálatra behívják. A behívások már meg is történtek, sőt honvéd ezredünkhöz már mintegy 30 póttartalékos szolgálattételre jelentkezett is.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa tegnap délelőtt 9 órától déli 12 óráig a városháza kistanácstermében Kovács József polgármester elnöklete alatt az egybegyűlt folyó ügyek elintézése végett tanácsulást tartott.

## A Csarnok estélye.

jan 1.

Hagyományos szokásához híven a kereskedelmi Csarnok az elmúlt év utolsó estéjén vidám házi estét rendezett, mely pompásan sikerült.

Kedves társaság gyűlt össze, csupa jó ismerős a csarnok családtagjai közül, kik vacsora mellett, tréfás, mulatságos tombolával s végül táncal fejezték be az ó estendőt.

A mulatság rendezője dr. Weinberger Sándor teljes meglepéssel alapíthatta meg az új év első óráiban, hogy a Csarnok Szilveszter-estéi közt kevés volt a tegnapiánál fényesebb és sikerültebb.

Jelen voltak a kedélyes estén: Dr. Balkányi Edéné, dr. Balkányi Emilné, Erber Ernőné, dr. Popper Mórné, Popper Klára, özv. Weinberger Lajosné, dr. Burger Péterné, dr. Freund Jenőné, Haas Olga, dr. Gáspár Gézané, Gyémánt Samuné, Gyémánt Ilonka, Ernst Vilmosné, Szántó Győzőné, Szántó Jolán, Gara Alajosné, Fisch Lajosné, Márkus Miksáné, Schwarc Vilmosné, Thieszen Arturné, dr. Löfkovits Mártonné, Jónás Mórné, Fleischman Mórné, Weinberger Irén (Kisvárdai), özv. Stern Adolfné (Budapest), Fürst Ödöné, Grausz Samuné, Schweitzer József, Schweitzer Rózsi és Ilonka, Doktor Arminné, Geiger Simonné, dr. Engel Ignácné, Ungár Ignácné.

## EGYLET.

**Adakozások nyugtázása.** A nőgyelet Stefánia árvaháza növendékeinek karácsonyfájára a következő jó lelkek küldtek adományokat: dr. Wolafka Nándor püspök és Vámos Károly 20—20 koronát, S. Szabó József, dr. Fráter Imre 4—4 kor., Unghváry Andorné és özv. Nagy Bálintné 2—2 kor. Továbbá Hor-

váth Jánosné 2 kosár gyümölcsöt, cukorkákat, mákos kifliket és babákat, Szabó Kálmánná nőgyeleti alelnök és özv. Béressy Sámuelné süteményeket, cukorkákat, Csanak József narancsokat és szaloncukrot, Vadon Sándor, Móritz Bertalan, Györffy János, Zöld János és Németh András Konez Ákos titkár utján narancsot, cukorkákat, fűgét és apró édes süteményeket, Gabona Nándorné cukorkákat, Borsos Kata 11 doboz gyermekjátékot, Szabó Mihály hentes 31 kiló zsirt, Füleky Pálné két kosár vegyes gyümölcsöt, Vásári Andrásné egy véka buzát, Hornyák Andrásné narancsot és fűgét. Az Isten áldása legyen a nemeslelkű adakozókon és fogadják az árvák és nőgyelet hálás köszönetét.

## H I R N E K

A Szabadság holnapi (szombati) száma az újévi ünnep miatt délben jelenik meg.

### Nem járt a szív iskolába.

Nem járt a szív iskolába,  
Nem tanult böseletet,  
Nem tudja, hogy mikor erény,  
Mikor bűn a szeretet,  
Nem tudja, hogy a világon  
Legrosszabbak a lányok,  
Nem tudja azt, hogy a legjobb  
Soh' sem nézni utánok.

Lám, én jártam iskolába,  
Tudom a böseletet.  
Tudom azt, hogy soh' sem erény  
Mindig bűn a szeretet,  
Tudom azt, hogy a világon  
Legrosszabbak a lányok...  
Még is mindig, éjjel-nappal  
Bolondulok utánok!

Szavay Zoltán.

\* **Főispáni beigtatás.** Végleges megállapodás szerint Domahidy Elemér Hajdumegye és Debrecen sz. kir. város kinevezett új főispánja január hónap 10-én érkezik Debrecenbe, Nagy-Károlyból jövet a délutáni 4 órai gyorsvonattal. Másnap 11-én délelőtt lesz a főispán ünnepies beigtatása a megye házában és a városházán. Ezután fogadja az új főispán a megyei és a városi tisztelgő küldöttségeket. Délután 2 órakor az Arany-Bika szálló nagyertermében diszebed lesz, melylyel egyszersmind az ünnepségek véget érnek.

\*

A főispánt megérkezésékor a vasutnál Kovács József polgármester és Rásó Gyula kir. tan. alispán fogják üdvözölni a két törvényhatóság küldöttségeinek élén.

A bevonulás a város ötös fogatán lesz.

A főispán tiszteletére jan. 10-én este ismerkedési estét rendeznek.

Január 11-én reggel 9 órakor lesz a vármegye közgyűlése, melyet Rásó al-

ispán nyit meg, üdvözölve az új főispánt, aki erre elmondja hivatalos beköszöntő beszédét, melyre ismét az alispán felel. Ezután a főispán a vármegyei küldöttségeket fogadja.

A város közgyűlése d. e. 10 óra után kezdődik, Kovács József polgármester elnöklésével. Az üdvözlés után a főispáni beköszöntővel végbe megy a beigtatás.

Végül a főispán a városi s egyéb tisztelgő küldöttségeket fogadja.

A főispáni beigtatásra a fővárosból és Szatmár megyéből többen érkeznek Debrecenbe.

\* **Újévi Istentiszteletek.** Az év. ref. templomokban: a Nagytemplomban Dicsőfi József, Kistemplomban Uray Sándor, Újtemplomban Szele György, Ispótytemplomban K. Tóth Kálmán, Csapó-kertben Kovács János. Homokkertben Jánosi Zoltán tart istentiszteletet.

A róm. kath. templomban: Délelőtt szt. misét mond 6 órakor Pák Emil, 9 órakor Szabó István 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt. 9 órakor az ünnepélyes nagymisét Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost plebános tartja segédlettel s azután ugyanő prédikál. Háromnegyed 11 órakor misézik Molnár Kálmán Dezső h. igazgató, melyen a Svetitszárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A fél 12 óras misét mondja Nyári Ignác.

Délután 3 órakor litánia azután Rózsafüzér.

A gör. kath. kápolnában ma reggel 8 órakor lesz a sz. mise.

\* **A polgármester újévi üdvözlése.** Hagyományos szokásához híven a város tisztikara ma délelőtt az újév alkalmából üdvözölni fogja Kovács József polgármestert. A tisztikar ez alkalmából háromnegyed 9 órakor a városháza nagy tanácstermében testületileg összejő s innen istentiszteletre megy. Az istentisztelet után a városháza nagytanácstermében a város testületileg újból egybegyűlt tisztikara élén Vecsey Imre v. főjegyzővel Kovács József polgármester elé vonul, hol a tisztikar nevében a polgármestert Vecsey Imre városi főjegyző fogja az újév alkalmából üdvözölni.

\* **Rásó István főispáni titkár,** mint illetékes forrásból hírül adhatjuk, továbbra is Debrecenben marad és Domahidy Elemér főispán mellett megtartja főispáni titkári állását. Rásó Istvánt Puky lemondása után gróf Tisza István áthelyezte Kassára s Rásó mint Abaujvármegye és Kassa szab. kir. város új főispáni titkára már a múlt héten be is mutatkozott Péchy Zsigmond főispánnál Kassán, Tegnapi azonban hivatalos értesítést kapott, melylyel a belügyminiszter Rásó Istvánt visszahelyezte Debrecenbe Domahidy főispán mellé. Rásó István oly kedvelt egyénisége Debrecen társadalmának, hogy ezt a hiradásunkat bizonyára az egész város osztatlan örömmel fogadja. De Rásó István főispáni titkár itthon maradása —

ez a szokatlan módon való gyors visszahelyezés egyben az ő kiváló érdemeinek fényes elismerése. Kétség nélkül való hogy Domahidy főispánra nézve felette kellemes ez a belügyminiszteri intézkedés; mert Rásó István kitűnő képességeivel, személyes szeretetre méltóságával Debrecenben mindenek tiszteletét és becsülését vivta ki s a főispáni titkárságban alig lett volna a pótolható.

\* **Gyógyszerek új árszabása.** Sajnos, de igaz, hogy a hova tovább mindjobban terjedő emberi nyavalyák mellett talán a legnagyobb fogyasztási cikk lett újabban a mindennapos kenyér mellett az orvosság. De régi dolog az is, hogy a kenyér mellett főleg az, orvosságnak kell olesónak lenni, ha már arra a szegény szenvedő ember reá szorul. Ezen elvtől vezéreltetve igazán helyes rendelkezése a belügyminiszternek, hogy az orvosságok árát újabban olesóbbra szabályozta. Az új orvosság árjegyzéket a miniszter tudomásul vételre és közhírre tételre már meg is küldte a törvényhatóságoknak.

\* **Agyonszurt katona.** Máramarosból írják: dec. 30-án gyilkosság történt Máramarosban. Csik Gyula butoriparos és Starku János akna-szlatinai születésű katona összetűztek egy kocsmában és Csik Gyula Starkut késsel megszurta, a ki ennek következtében azonnal szörnyet halt. A gyilkosság oka féltékenység volt. A 20 éves gyilkost azonnal letartóztatták.

\* **Bécs helyett Wien.** A hivatalos lap tegnapi számában feltűnést keltő ujtás olvasható. A király kéziratában az eddig szokásos Bécs helyett Wien szerepel. Ez udvarias előzékenység akar lenni s egyben felhívás keringőre, hogy az osztrákok viszont ne használjanak Pozsony helyett Pressburg-ot, Nagyszében helyett Hermanstadtot, Budapest helyett Pest-Ofen-t stb. Szép ez a nyájaskodás, de azért bajos lesz a magyar történeti hagyományok jogán alapuló szokást kirtani s bizony a magyarnak a kis Wien folyáska mentén elterülő osztrák császárváros ezentul is csak Bécs marad. Mert Mátyás király bus hadát ezelőtt 414 esztendővel a költő szerint se Wien, hanem — Bécs nyögte!

\* **A kamara titkára mint disztag.** karcagi kereskedelmi kör e napokban tartott közgyűlése, Szávay Gyulát a debreceni kereskedelmi és iparkamara titkárát érdemei és a kör iránt tanusított jóindulata elismerésül a kereskedelmi kör disztagjává választotta.

\* **A vidéki sajtó és a karácsony.**

Karácsonykor a fővárosi sajtó ismét rengeteg lapmennységet osztott. Az idén a „Pesti Hírlap” vezetett 80 oldallal, utána következett „Az Ujság” 72 oldallal, a Budapesti Hírlap 67—65, Szabad Szó 56 oldallal. De a vidéki lapok sem maradtak fővárosi sajtó mögött, természetesen a saját technikai és szerkesztési berendezettségük arányában. A vidéki lapokról itt közlünk egy kis statisztikát:

Aradi Közlöny	44
Arad és Vidéke	40
Szeged és Vidéke	40
Szegedi Napló	36
Pécsi Napló	36
Győri Hírlap	34
Bácskai Hírlap	32
Nyugatmagy. Hiradó	32
Szegedi Hiradó	30
Nagyvárad	28
Szabadság (Debrecen)	24
Szabadság (Nagyvárad)	24
Nagyváradai Napló	24 oldal.

\* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Székér Ernő debreceni becsőbiztosi gyakornokot ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és kataszteri helyszinelési becsőbiztossá nevezte ki.

\* **Oroszországi utam.** A Szabadság mai ujévi számában dr. Serli Sándor fővárosi ügyvéd tollából Oroszországi utam cím alatt hosszabb utirajz közlését kezdjük meg, a tegnapi számban befejezett regény helyén. Dr. Serli Sándor kiváló tehetségű, jeles fia Serli Edének, a kereskedelmi és iparkamara alelnökének, Debrecen város egyik legtiszteltebb derék polgárának. Maga a mű mint olvasmány rendkívül vonzó, tanulságos, értékes és méltó arra, hogy feltűnést keltsen nyelve szín magyarságával, megfigyelései finomságával és elbeszélő hangja írói közvetlenségével. Dr. Serli Sándor e felette becses utirajza Oroszországi utam címen terjedelmesebb folytatásokban a Szabadság-nak körülbelül harminc számában fog megjelenni. Oszinte örömmel ajánljuk az olvasó szives figyelméee.

\* **Áthelyezés.** A király Vasserman Gyula 46-dik gyalogezredbeli II. osztályu századost a helybeli 39-ik gyalogezredhez ugyanoly rangfokozatban áthelyezte.

\* **A marhák tulhizlalása.** A bécsi városi tanácshoz a vásárfelügyelőség beadványt intézett a vágómarhák tulhizlalása ügyében. A mészárosok körében ugyanis mind gyakoribb a panasz, hogy a vásár napján az eladók a marhákat a sulyban való jelentékeny nyereség végett

annyira etetik, hogy a vevőket a sulytöbblettel érzékenyen megkárosítják. A vásárfelügyelőség ezért azt kívánja, hogy a tanács mondja ki, hogy a utolsó etetés a vásár előtt való nap estéjén történjék. A marhabizományosok ezzel szemben azzal érvelnek, hogy a marháknak teljes egy napig való koplaltatása az eladók zsebére megy. A tanács még nem döntött az ügyben, amely nagy mozgalmat kelt az érdekeltek körében.

\* **A városközi távbeszélő a mai naptól kezdve végre valahára külön vonalat kapott és így közvetlen saját összeköttetéshez jutott az összes bekapcsolt városokkal. A debreceni távbeszélőn ennél fogva máttól kezdve esti 9 óra után is egész éjjel lehet beszélni Budapesttel, Béccsel, Berlinnel s a magyarországi városokkal és a nappali kapcsolás is sokkal gyorsabb lesz ezentul.**

\* **A tél.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A két nap előtt bekövetkezett hideg alaposan látszik már a Dunán. A tegnap megindult jégzajlás megkésztereződött, s a kis propellesek is bemenekültek a téli kikötőbe, úgy, hogy most hajó a Dunán nincsen. A hőmérséklet alaposan lehűtve nulla alatt 7 fokon állt még a délelőtt folyamán is.

A folyammérnöki hivatalhoz érkezett jelentések szerint a mellékfolyók mind apadva jéggel vannak borítva.

\* **Új vasúti megálló.** A kereskedelmi miniszter értesítette a város közönségét, hogy a halápi pusztán „Nagyesei” űrháznál feltételes megállóhelyet létesített, ahol is napjában két-két vonat (jövet és menet) meg fog állanai — Az érdekelt gazdák közt ez a hír bizonyára örömet fog kelteni.

\* **A bakter.** Nem vállaljuk el a felelősséget az igazáért még akkor sem, ha úgy történt volna, mint ahogy elmondott. Pápán innen, egy kisebb állomáson, a vasúti űr megszólított egy urat, aki képviselő és akinek édes apja a közelmúltban miniszter volt:

— Nagyaságos ur! Azt hallom, hogy a kedves apja már nem miniszter.

— Biz, régen nem az.

— Pedig nem illett, hogy eltávozott onnan, mert hogy ígéret köti hozzám is, meg az állásához is.

Hegedüs Loránt szinte bosszus kiváncsisággal várta a magyarázatot.

— Na igen, nagyaságos uram. Mert a kegyelmes ur megígérte, hogy a miniszterségből addig nem távozik, amíg engem innen jobb helyre át nem helyeztet. Pedig ő távozott; én meg itt maradtam.

A vasúti űr fejére vágta a süvegét, katonásan lépett el a képviselő előtt.

\* **Visszaélés a cégjelzéssel.** Sok mindenrendű csalafintaságai között az embereknek nem ritka eset, hogy bukott

URIÉS NŐIRUHAKAT

LEGSZEBBEN TISZTIT

Férfi ruhákat szakember javít és vasal.

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete.

Debrecen, Széchenyi-u. 42.

kereskedő, ha cégét felesége nevére jegyezteti újra, azt ilyen jelzi például:

**Retek János.** A né ugyanis annyira eltörpül a cégjelyesen, hogy a cég látszólag továbbra is Retek János nevén szerepel, holott ahhoz immár csak Retek Jánosnének vagy jussa. A kereskedelmi miniszter tehát e megtévesztések elkerülése végett szigorú rendeletet intézett tegnap az ez irányban ellenőrzésre hivatott iparhatóságokhoz — melyben ezen visszaélések meggátolására az iparhatóságokat szigorúan utasítja.

\* **Nagy hó Máramarosvármegyében.** Máramarosban december 29-én oly nagy mennyiségű hó hullott alá mindenfelé, hogy a magasabb vidékeken egyszerre járhatatlanná lettek az utak. A havasokon méternyit magasságu a hó.

A kassa-oderbergi vasut igazgatósága a következő közleményt teszi közzé: Az eperjes-bártfai vasut, mely eddig önállóan közlekedett, 1904. évi január hó 1-én a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut üzemébe megyen át.

\* **Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatalnál az alábbi haláleseteket jelentették be. Vékony Erzsébet ev. ref. 7 hónapos, Jajza Lajos róm. kath. 5 éves, Hanula György ev. ref. 70 éves, Gyökös Katalin ev. ref. 20 hónapos.

\* **Elcsipett váltóhamisító.** A rendőrség tegnap délelőtt a Kereskedelmi és Iparbank helyiségében egy fiatal embert tartóztatott le, aki egy 300 koronáról szóló váltót akart benyújtani kifizetés végett. Tegnap délelőtt a Kereskedelmi és Iparbank hivatalos helyiségébe egy jó kinézésű fiatal ember ment be és egy 300 koronáról szóló váltót adott át a bank pénztárnokának leszámítolás végett. A váltón mint elfogadó Grósz Lajos, kezesként pedig Hidvéger Mihály debreceni földbirtokos szerepeltek. A pénztárnok a benyújtóval beszélgetve, megkérdezte, hogy kicsoda és hova való. Az illető Vogel Samu mike péresi lakosnak mondta magát. A bank igazgatósága a váltó átvétele után azzal bocsátotta el Vogel, hogy majd 11 óra után jöjjön vissza a pénzért. Az igazgatóság előtt gyanusnak tűnt fel a Hidvéger aláírása és e végből kérdést intézett Hidvégerhez, a k. kijelentette, hogy a váltón lévő aláírása hamisítva van. Az igazgatóság erre értesítette a rendőrséget, a honnan Mile Pál fogalmazót és Bardócz András biztost küldték ki a hamis váltó benyújtójának elfogására. Nem sokáig kellett várniok, mert Vogel hamar megjelent a pénztárnál és föl akarta venni a pénzt. A pénztárnál kiadták neki az esedékes összeget, de mikor el akart távozni a rendőrség kiküldöttéi közbeléptek és a törvény nevébe Vogel letartóztatták.

\* **Mémlő kiosztás.** A Budapesti Közlöny tegnapi számában tudatja a földmívelésügyi m. kir. miniszter, hogy az évenként szokásos mémlőkiosztás az egyes fedeztetési állomások részére Debrecenben január hónap 14-ik napján lesz. Ekkor fogják ugyanis a debreceni állami méntelepen elhelyezett méneket nálunk a fedeztetési állomások részére kiosztani. Ajáljuk az érdekeltek figyelmébe.

\* **Rövid hírek. Cigányok párbaja.** A késmárki két cigánybanda primásai Surányi János és Berkes Béla rég óta viszálykodnak. Haragjukat a napokban

aztán kitöltötték egymáson, nevezetesen párbajt vívtak, amelyen mindketten súlyosan megsebesültek. — **Tréfás betörő.** Goldman Mór budapesti banktisztviselő lakásáról 500 kor. készpénzt, ékszert és ruhaneműt vitt el egy betörő, ellenben ott hagyott egy cédulát ezzel a felirattal: Boldog új évet kíván a betörő. — **Nagy tűz Budapesten.** Az ásványolajgyár r. t. soroksári-uti gyártelepén tegnap éjjel egy kazán felrobbant, mitől egymásután gyuladtak meg az olajtartályok úgy hogy a lángnyelvek a gyárépület tetejét fenyegették. A tűzoltóság csak nagy fáradsággal tudta elnyomni a tüzet. — **Szrajkoló miniszterium.** Az olasz közmunkaügyi miniszterium 150 tisztviselője a napokban egyszerre letette a tollat s rábizta a miniszterre, hogy intezze el az ügyeket ő maga. A sztrárik oka, hogy a fizetésemelés és az előléptetés temérdek ígéret dacára írott malszt maradt folyton.

**AZ UJÉVI ÜNNEP ALATT IS EGÉSZ NAP NYITVA VAN LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárátánál levő kirakatokban.

\* **Kiadó páholy.** Január 1-től kezdve egy családi páholy sz. A. napra kiadó. Hol? megtudhatni a kiadóhivatalban.

\* **Bérletjegyek kiadása.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága ismételten figyelmezteti az utazók közönséget, hogy az új éves bérletjegyek megrendelésénél azon személynek, aki részére a bérletjegy váltatik, újabb időből származó, kéregpapírra ragasztott, látogatójegy alakú, két oly azonos arcképet kell benyújtani, mely hasonló célra még igénybe nem vétetett.

A tulajdonos mindkét fényképet előlapjának alsó részén, valamint a bérletjegyet a megfelelő helyen teljes névaláírásával tartozik ellátni.

Végül még felemlítettük, hogy az éves bérletjegyek Budapesten úgy a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál (Andrássy ut 73) valamint a magyar királyi államvasutak központi menetjegyirodájában (IV. Vigadó tér 1) válthatók. Budapest, 1903. évi december hóban. Az igazgatóság.

x **Hasznáíja a híres Hajdusági bajszdedrőf.** Egy doboz 50 fill. Kapható. Debrecenben Tóth Béla gyógyszerárban.

x **Ne tessék kölcsönt felvenni addig,** míg tájékozást nem szerez a 26 pénzügytellel összekötöttesben lévő bankirodában, mert 1 százalék kamat többlettel, már 6 év alatt, megtakaríthatja felveendő kölcsönének negyed részét, 12 év alatt felét és 25 év alatt az egész kölcsönt. Törlesztéses kölcsönök, kisebb bérházakra és kaszáló földekre is adtnak, míg az ezen célra szánt alap ki nem merül. — Egyelőre csakis, a telekkönyvi szám szükségeltetik. Bővebb magyarázatokat bárkinek, — válaszbélyegű levelekre is, azonnal és szívesen ad, Rác Béla bankirodája, Debrecen, Csapó utca 12. — Szükség esetére, tessék ezen hirdetést kívágni.

**Ma este az Arany Bika kávéházban Rác Károly zenekara játszik.**

## SZABADSÁG.

Az 1904-ik év kezdetével új előfizetést hirdetünk a

### SZABADSÁG

politikai napilap harmadik évfolyamára.

#### S z a b a d s á g előfizetési ára

##### Helyben :

Egész évre 12 korona.

Fél évre 6 korona.

Negyedévre 3 korona.

##### Vidékre :

Egész évre 20 korona.

Fél évre 10 korona.

Negyedévre 5 korona.

Debrecen, Csapó-utca 9.

Tisztelettel :

A Szabadság kiadóhivatala

Távbeszélő száma : 275.

## Két orvos — egy pár.

A fővárosi lapok hírül adták, hogy dr. Jakab László orvos feleségül vette dr. Rác Hanna orvost

### I.

(A keleti pályaudvaron bucsuzik a boldog fiatal pár, mely a fiumei gyorsvonattal nászutra indul. A férj is, a feleség is orvos. A vonat elindul.)

A férj. (Kipirult orcával, lázban égő szemmel kitarja karjait és nejéhez hajol.) Végre egyedül!

A feleség. (Szemüvegét megigazitva rémülten.) Az ég, mi baja kedves karta?

A férj. (Bámul.) Még kérdezbeti?

A feleség. Szerencsétlen kolléga.

Öltse ki a nyelvét. Önnek erős láza van. Mondtam, hogy vigyázzon a gyomorbagyára. Már megint tele ette magát édes tésztával.

A férj. De édes . . .

A feleség. Szerencse, hogy van nálam Kinin. (Hirtelen elveszi a plédjét és nyakig beburkolja a lázasan reszkető férjet.)

A férj. De édes . . . mit akar? Meggyuladok a takarója alatt!

A feleség. Kedves kollega, első a hivatás! Rendelem. Értse meg. Most nem a doktorné beszél önnel, hanem a doktor. Rendelem . . .

### II.

A vonat robog, trüsszög a vak sötétben tovább. Elhagyja a holdvilágos Balatont, a szép magyar alföldet, már valamire a Karszt sziklái közt zakatol.

Az agyonpólyázott férj a takaró alatt időközben elszunynyadt és a havas fagyos Karszt kopár kövei közt hirtelen bizsergő forráságra ébred, mely előbb a homlokát, majd a nyakát, végül az ajkát csiklandozza.

A férj. (Kinyitja szemét. Mindent megért. Rettentő komolyan.) Kedves karta, mi baja? Az istenért, maga lázas!

A feleség. (Kacagva simul az urához.) Jegyezze meg, édes kolléga, hogy ez már egészen más! . . . Most nem a doktor beszél magával, hanem a — doktorné!

III.

Fiume. Az Európa fogadó szobája. A pincér az utasok elé teszi a bejelentő lapot, A férj szerelmesen néz az asszonyra s büszkén írja oda: Dr. Berencsi Béla és neje.

Sziporka Zsolt.

## Kis történetek.

### Az óvatos férj.

Mondjuk, hogy Klein Izidornak hívják azt a férfiut, aki egy fővárosi nagy gabonakereskedő cég képét viselve utazza be az egész országot.

A napokban éppen Nagy Várad felé röpítette a gőzbika, amikor egy nagy társaságban a fölszarvazott férjekről hallott rettenetes történeteket. — Hirtelen eszébe ötlött, hogy ugyan mivel tölti az időt az ő szépséges, kicsi felesége, amíg ő nyakra-főre kóti a jó slusszokat.

Három hete nem látta már a kedves kis „galamb“-ját, mint ahogy nevezni szokta az asszonykáját és nem esoda, ha különös gondolatok támadtak az agyában. Hütlenséggel egy percig se vádolta a feleségét, mindazonáltal zavaros érzelmek támadtak a lelkében.

A legközelebbi állomáson leszállt, azt mondta a bámuló társaságnak, hogy haza kell mennie, mert halaszthatatlan dolga van. Amikor leugrott a vonatról, a többiek összemosolyogtak és sokan ezt mondták:

— Az Izidort jól eltréfeltük!

A slusszok nagy mestere pedig fölszállt a Debrecen felé induló vonatra és alig várta, hogy haza érhesse. Este volt, amikor megérkezett. Az előszoba ajtaja nyitva állott, ami kissé megnyugtatta hamleti tépelődések között levő lelkét. A konyhából a szobalány kinézett de hirtelen visszahuzta a fejét és kétségbeesetten sikoltotta:

— Jaj, szakácsné, elfelejtettük bezárni az ajtót. — A tekintetes ur itthon van.

A férj mindent megértett. Különösen akkor kezdett az agyában világosság derengeni, amikor a fogason egy tisztisapkát pillantott meg.

Egy percig meredten állt, de aztán dühtől tajtékozva így sziszegett.

— Kati jöjjön ide.

A szobalány megjelent.

— Ki van odabent?

— Linksen főhadnagy ur.

— Kard is van nála?

— Igen.

— A nyomorultak! Most már nem mehetek be, mert amilyen dühös vagyok mind a kettőjüket összevagdálnám, — mondta és fogcsikorgatva futott ki az ajtón . . .

### Mit ajánl?

A Bika kávéházban nagy társaság ült együtt a minap. Egyszerre csak megjelenik egy nyurga férfi, aki négy szemmen keresztül nézi a világot. Leül az asztalhoz és a pincért keresi. Am az sehol se mutatkozik, mert jól ismerik a fiatal urat, akiről tudják, hogy a kifizetetlen pikolínak és kapucinerjeinek összességéből bátran kitelnék egy második feketete tenger.

Végre előkerül egy szalvétás férfi, aki még csak a hagyományos meghajlással sem üdvözlö a jövevényt. Az oda se hederít a mellőzésnek, hanem előkelő orrhangon kezd beszélni.

— Szeretnék valamit inni. Na Gyuri mit ajánl nekem?

Az haboz egy kissé, de hamarosan megfelel:

— A tekintetes urnak ajánlom, a távozást! — szölt és a szalvétáját hóna alá csapva, elrohant.

## MULATSÁG.

Szilveszteri mulatságok. A Kossuth dalkör tegnap este a Bika szálló disztermében tartotta meg nagy közönség részvételével kitünően sikerült szilveszteri estélyét tartalmas műsorral. A műsor után vidám tánc volt, közben éjjelig tartó tombola játék, melyen sok tréfas ajándékot sorsoltak ki. — Az István-gözmalom munkásainak önképzőköre meg a Margit-fürdő helyiségében tartott egy nagyon sikerült és látogatott estélyt, szintegy tartalmas műsorral, táncal és sorsjátékkal egybekötve. Mindkét vidám mulatság a hajnalig tartott.

\*

Tegnap különben az ősi megszokáshoz mindenki társaságba ment mulatni, szórakozni, amint az a szilveszteri éjhez illő is. A házakban újból felgyújtották a karácsonyfa gyertyáit. A kávéházak, vendéglők pedig sziníg megteltek vidám mulatókkal. A Bika kávéházában 11 óra tájt a derék Németh András friss farsangi fánkot szolgáltatott fel vendégeinek, okot adván a fánkba állítólag belésütött 20 koronás aranyak vidám keresésére. Szóval mulatott kedve szerint ó-év utolsó napján mindenki, mintha e földön sohase is halna meg senki! . . .

Nőegyleti mulatság. A debreceni jótékony nőegylet elnöksége felkéri a választmány tagjait, hogy a február 6-án megtartandó mulatság megbeszélése céljából január hó 8. 15. 22. 29 és február 5-ikén, azaz e hó 8-ikától kezdődőleg minden péntek délután 4 órakor sziveskedjenek lakásán (Péterfia utca 14.) összejönni.

A zsidó nőegylet bálja. A debreceni izraelita nőegyesület 1904. január 16-án, szombaton a Bika szálló disztermében jótékonycéljaira zártkörű házi bált rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 3 korona, páholyjegy 15 korona. Jegyek előre válthatók: Békés Lajos, Boros testvérek, Schwarc B. utóda és Fenyő Sándor urak üzletében. Páholyokra előjegyezhetni az elnökségnél (Kossuth-utca 32. sz.)

Jurista bál. Többször adtuk már hírel, hogy városunk előkelő társadalmának egyik legfényesebbnek ígérkező bálja — a jurista bál — január hónap 9-én este lesz a Bika szálló disztermében. — A rendezőség a bál sikere érdekében úgy mint eddig, ezentul sem fog kimélni, sem költséget, sem fáradságot, hogy a bál diszes és meglepetésekben bővelkedő legyen. De ez csak a külsőségre vonatkozik. — A megjelenő hölgyeket azonban arra kéri a bál rendezősége, hogy a mulatságon minél egyszerűbb öltözetben legyenek szivesek megjelenni, hiszen az természetes is, mert e bál erkölcsi értékét nem a költséges és pazar öltözékek, hanem a meg-

jelenők egyéni és személyi diszével és becsével kívánja a rendezőség a költséges külsőségekre fordított gondon és költsékezésen felül, emelni.

Dalostély. A kereskedő ifjak társulatának dalköre holnap szombaton este tartja igen sikerültnek ígérkező zártkörű dalostélyét. A műsor a Magyar Testvérek kitünő zenekarának nyitányával 9 órakor kezdődik. Pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. Belépti-díj az estélyre: Családjegy, mely 3 személyre szól 4 korona személyjegy 2 korona.

## SZÍNHÁZ.

### Műsor.

1904. Jan. 1. péntek: d. u. Toldi Miklós színmű, este Sárga csikó népszínmű C. Jan. 2. szombat: IV. László szomorú játék. A.

Jan. 3. vasárnap: d. u. Árendás zsidó népszínmű, este Flirt nagyszám bohózat Először.

— (Kezdeté félnyelkor.) A mai naptól kezdve a színházi előadások ismét félnyelkor kezdődnek.

— (Menyecskék.) Verő György három egyfelvonásos népszínműve, melyek Menyecskék gyűjtő cím alatt kerülnek színre, igen nevezetes újdonsága lesz a színháznak, mely rendkívüli szeretettel készül a három népszínmű bemutatására.

— (Bob herceg férfi szerep.) Komjáthy János a kassai színházban nagy és okos ujitásra vállalkozott. A Bob herceg daljáték címszerepét férfival játszotta el. Palásthy Sándor játszotta Bob urfit még pedig nagy sikerrel, a mi a kassai közönség jó ízlésére vall, kivált ha meggondoljuk, hogy Palásthy Sándor Komlósy Emma után aratott sikert! Egy budapesti lap e hírrel kapcsolatban csutondárosan kérdezi, hogy ki játsza vajjon Kassán a Nebántsvirág címszerepét? Ime idáig fajult az izléstelenség és a magas c-éke: lábaikkal kivágó énekesnőcskék bálványozása! Ideje lenne, hogy az ugynevezett primadonna szerepek (t. i. a melyekben a hölgyek férfit játszanak!) visszakérüljenek a férfi színészek kezébe. Akkor talán majd arról is lehetne álmodozni, hogy a daljátékokban a zene, az énekművészet foglalja el ismét a vezérszerepet.

— (Cigányverseny.) Nagy méretű előkészületek folynak a színházi cigányzene versenyre. A mi két országos híri cigánybandánkon, a Magyariek és Rácz Károly zenekarák kívül több jeles cigányzenekar jön a vidékről, sőt mint halljuk a fővárosból is.

## Óriási színházégetés Csikagóban.

### Hatszáz ember tűzhalála.

Csikagóból érkezett táviratok iszonyatos szerencsétlenségről adnak hírt.

Csikago egyik nagy színháza az Iroquis színház a Kékszakáll című némajáték előadása alatt kigyult és teljesen leégett. A színházban 1200 néző volt jelen és ezek közül egyik jelentés szerint 350 ember, más híradás szerint hatszáznál több ember bent égett.

A rémitő színházi szerencsétlenségről következő távirataink adnak hírt:

**Csikágó, dec. 30.** Iroquois-színházban egy matiné közben tűz ütött ki. A bennégettek számát legalább 200-ra becsülik. A tűzoltóság főkeke azt hiszi, hogy 3—500 holttest van az elsőemeleti karzaton. A rendőrség 500-ra becsüli a halottak és sebesültek számát.

**Csikágó, dec. 30.** Az Iroquois-színház A kékszekállu herceg előadása második felvonása közben gyuladt ki. A midőn a lángok felcsaptak, a tűzkiáltás nagy rémületet idézett elő. Az egész közönség vad küzdelemben tört a kijáratok felé, miközben az elájultakat letiporták. A legfelső karzatról senki sem menekülhetett meg. Az itt voltak részben megégtek, részben megfultak. Számos hullát álló helyzetben találtak. A kik leugrottak, azok sem tudtak megmenekülni a lángokból. A halottak legnagyobb részét fiatal nők és gyermekek. A holttestek száma oly nagy, hogy a halottasházak nem elegendők. A rémület akkor érte el tetőpontját, a midőn a színház két gáztartója felrobbant és az egész színházat lángba borította.

**Csikágó, dec. 30.** Este 10 órakor még nem tudták megállapítani az Iroquois-színházban szerencsétlenül jártak számát. A rendőrség azt közölte, hogy **637 holttestet hoztak ki a tűzből.** A színészek közül többen hiányzanak.

**Csikágó, dec. 31.** A színházégeről még a következő részleteket jelentik: A tűzoltók hágcsoját a második karzatig tolták fel, a hol szornyü látvány terült eléjük. A holttestek halomszámra feküdtek egymás fölött. Több eszméletlen embert sikerült kihuzni a hullák közül. A legtöbb holttest a második emeletre vezető lépcső legalsó fokain volt. Azonnal 50 orvos és betegápoló jelent meg. Miután több száz holttestet szállítottak a halottasházakba, ezek úgy megtelek, hogy többet nem lehetett elhelyezni. Néhány művész megtudott menekülni, de sokat szenvedett a hidegtől, mert könnyü színházi öltözetben voltak, a hőmérő nulla alatt állott.

**Csikágó, dec. 31.** Borzalmasabb színházéger még alig volt a világon. Odakint erősen fagyott, a víz a tűzoltó csövekben befagyott. A színházban 120 néző volt. A színház husz perc alatt teljesen lángokban állott. A színház folyosóján tizenkét láb magas halomban hevernek a megcsontított holttestek. A színház előtt százezernyi tömeg tolong. Az áldozatok száma meghaladja a hatszázat.

## TAVIRATOK.

### Udvari hírek.

**Bécs, dec. 31.** Ő felsége ma az általános kihallgatások előtt feleskettette kaposmérrei Mérey Kajetan külügyminiszeri osztályfőnököt titkos tanácsosi minőségében.

**Bécs, dec. 31.** Ő felsége ma délelőtt fogadta Kapnist Elek grófot, az új orosz tengerészeti attasét. ki a bécsi és római

orosz nagykövetségek mellé van beosztva valamint Kapnist gróf orosz nagykövetet.

### Az olasz kereskedelmi szerződés.

**Budapest, dec. 31.** Római távirat szerint az olasz kereskedelmi szerződést ma ideiglenesen megkötötték. A szerződés 1904. szeptember 30-ig lesz érvényes. A borvámklauzula megszűnt. Ennek ellenében átmeneti intézkedések történtek.

### A Magyar Nemzet főszerkesztője.

**Budapest, dec. 31.** Beksics Gusztáv, a Magyar Nemzet c. félhivatalos lap főszerkesztője a mai napon egészségi okokból megvált főszerkesztői állásától.

### Befagyott a Balaton.

**Keszthely, dec. 31.** A Balaton teljesen befagyott. A négy centiméter vastagságú jeget már a jégvermekbe hordják.

## NYILT-TÉR. \*)

*Boldog új évet kívánok minden üzletfelemnek, rokonomnak, barátomnak, ismerősömnek, konkurensemnek és haragosomnak (vigye el az ördög).*

### Komáromi József és személyzete.

papír- és fényképezési cikk raktára, könyvnyomda és kő-tészet, reprodukáló műintézet, tömöntöde. Posta gyűjtöde.

Debrecen.

P. T.

Tisztelt vevőimnek, valamint jó ismerőseimnek *boldog újévet kívánok.*

Honig J.  
uriszabó.

\*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

## Szerkesztői üzenetek.

*Olvasóinknak boldog újévet kívánunk.*

*Mindazoknak, akik újévi üdvözléssel megtiszteltek, jókívánságaikat szívből viszonzozzuk.*

## Oroszországi utam.

*Egy nemzetközi gyűlés élményei.*

Irta: Serli Sándor dr.

Nehogy azt higgye ám valaki a cím után indulva, hogy én most valami nagyon tudományos száraz és komoly dolgokkal akarok előhozakodni.

Dehogy! Eszem ágában sincsen.

Legalább e helyen nem.

Mindent csak a maga idején és módjával!

A laikus nagy közönséget vajmi kevésbé, vagy talán éppen nem érdeklik szigorúan tudós- szakkérdések és fejtegetések.

Hagyjuk ezt azért máskorra.

A Kongresszusokat különben is csak azok veszik tulságos komolyan, akik közvetlen részesei nem lévén azoknak, kénytelenek látszat és külszin után indulni.

Tehát az avatatlauok.

Allítólag céljuk ezeknek rendszerint a tudomány valamelyik ágának fejlesztése, művelése. — Legalább azt mondják a hivatalos értesítők és a nagyfejűek. Titkos feladatuk pedig az, hogy a szerepelni vágyók ordót kapjanak, az őszinték pedig jól mulassanak.

A tudomány általuk néha, ellenben a pezsgő ipar kivétel nélkül mindig és sokat nyer.

Tavaly 1902-ben volt szeptember havában Szent Péterváron a „IX. büntetőjogi és büntetőügyi kongresszus.”

Erről fog szólni énekm.

Eddig a láda fiában hevert akkori impreszióim alapján hevényben összerótt leírásom. Most azonban mégis napvilágra hozta azt jó barátaim és ismerőseim kíváncsi érdeklődése.

Ugyebár micsoda rideg és komoly cím a fenti!

Előzetesen hány font papirost szétküld a rendezőség, ezer és ezer értesítéssel és utasítással.

Pedig a végén kiderül, hogy az egész hüfő főként arra való, hogy a nemzetközi széptevés formáiban a tudományosság örve alatt a tudós urak távol otthonuktól, hódolhassanak a vidám szórakozásoknak.

Mellékesen azután ellátogatnak néha a kongresszusi terem komoly falai közé is, hogy átvéve a napi postát és meghívókat pár percig hivatalos ábrázattal hallgassák a szakelőadásokat és felolvasásokat.

Kevesen, rendszeren az elnökség, s kisebb az illetőnek nemzetbeli hallgató-sága tart ki híven és szorgalmasan az előadó mellett.

Csak ritkán, ha a kongresszus esilagai szerepelnek, mert ilyenek nem csak az égen és színpadon vannak, akkor nagyobb az érdeklődés.

De ez másként állig is lehet.

Egyfelől ugyanis a kidolgozott munkálasokat írásban mindenki előre megkapván, nyugodtan áttanulmányozhatja; másfelől pedig a szakosztályok működésre annyira részletes és szerves, hogy egyes kiszakított előadás közvetlensége és élvezhetősége ugys korlátozt. Ez oknál fogva itt nem is szándékozom a kongresszus tudományos munkálkodását s annak eredményeit ismertetni és méltatni.)

A jogász és szak ember ezuttal bennem hallgatni fog. udvariasan átengedve a helyet a vidám utazónak, a ki azonban szórakozási és barangolási közepe is igyekszik megfigyelni és összehasonlítani, kritizálni és okulni.

A méhecske is bár vig zümögéssel száll virágról virágra. munkája azért nem szünetel. A méz gyűl, s a kaptár megtelik szorgalmasan összehordott gyümölcs-csel.

No de térjünk át az utra!

Galiciában Lengyel föld, Varsó. lépjük át az orosz határt Granicánál.

Az érkező vonatot az állomáson kócsagtollas, szalas esendőrök veszik őrizetöbe. Minden kocsi lépcsőjét elfoglalja egy-egy. Ember fia se ki, se be!

Az utleveleket elszedik lecsapott sapkás vámhivatalnokok.

A finánc gyors keze utipodgyászod legrejtettebb zugát is felturkálja. Abban ugyan egy szál tű sem marad a helyén.

Apró pénzedet átváltja egy helyi

börziánér, kinek üzlethelyisége egy deszka asztal. Werthein szekrénye pedig a zsebe. Végre beszélhetsz ismét a vasuti kocsiba és pedig már az oroszba. Kiosztja egy hivatalnok esendőri fedezet emellett a látamazott utleveleket, sorra járva a fülkéket.

Három esengetés! A vonat nekivág a végtelen orosz, helyesebb a lengyel síkságnak, melynek egyhangúságát többé semmi sem zavarja.

Egy különös látomány azonban hamarosan figyelmeztett reá, hogy hol jársz.

A határ hosszában, a mennyire csek a szem ellát minden puskalövésnyire egy lovas kozák alakja meredezik. Mintha a földből s földhez lenne növe mindegyik.

Orzik az orosz határt éjjel-nappal. Azon ugyan egy madár sem repülhet be az ő tudtuk és akaratak nélkül.

De még is van valami, ami rajtok s kifoy. Ami ellen a cár minden katonájával sem bírja elzárni birodalmát. S ez nem más, mint a röpke gondolat és a gyorszárnnyu eszme.

Folyt. köv.)

## Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai  
Debrecen, Kistemplombazár.

Ujonnan átalakított divatruház.

**Külön szőnyeg-osztály.**

Agy- és asztalterítők, Butorszövetek. Kocsi takarók, Függetnyök, Linoleum

Lópokrócok.

**Óriási raktár.**

## Eladó borbély üzlet.

40 év óta fennálló, elegáns látogatókkal, bár mikor átvehető. —

Cím a kiadó hivatalban.

Uj

Uj!



Eredeti amerikai

### Villamos zseblámpa!

„NEVER FAILS“ a legököltesebb az elektrotechnika terén. Kifogástalan működés! Több ezer használatra elég-séges! A teljes felszerelt lámpának ára 5 — korona.

### Villamos zsebpálcza,

több ezer világitásra elég-séges! Igen cölzserű! Turisták földbirtokosok, választók, valamint éjjeli utazásnál igen alkalmas! — Ara korona 15 —

Villamos olvasó lámpák, villamos karácsonyfa-világitások, villamos gyógykészülékek köszvény, ischias, rheuma, hólyag és férfi-betegségek és elgyengüléseknél legnagyobb sikerrel alkalmazhatók. — Arak teljes felszereléssel 20 és 25 kor. Legújabb képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

### Keleti J.

Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

A „The Portable Electric Light Co“ of New-York vezérképviselősége és egyedüli főraktár Magyarország részére.

Ne tessék összetéveszteni a sok oldalról feldicsért hasznavehetetlen gyártmányokkal!

Első kézből: a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban.

### Első magyar hangszergyár.

villamos erőre berendezve.

## STOWASSER

császár és királyi udvari hangszergyáros hadseregszállító  
a Rákóczi javított Tárogató egyedüli feltalálója  
J. Budapest, II. Lánchid-utca 5.

Ajánlja a saját gyárában készült összes réz- fa- fuvó és vonóshangszereket

Hegedűk gordonkák bőgők fuvolák klarinetek trombiták és cimbalmok

Tárogató ára 30 forinttól (60 kor.) feljebb, iskola hozzá ingyen.

Zenekarok teljes felszerelése olcsó árban, előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

Javítások specialis kivitelben gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek, vonós hangszerek a legújabb találmányu hantfozó gerendával, melyért garantiát vállalok.

ÁRJEGYZÉK minden hangszerről külön-külön kérendő, mely bérmentve megküldetik.



## Értesítjük a mélyen tisztelt bál kedvelő hölgyeket,

hogy a farsangi idényre disztngvált izléssel állítottuk össze a báli toaletteket.

Egyszersmint bátrak vagyunk megemliteni néhány cikket, az idény báli ujdonságaiból, melyeket kézséggel mutatunk be az érdeklődő hölgyeknek, (vevés nem kötelező).

Különösen ajánhatjuk:

barsony Mouslinjainkat, amelyek válogatott színekben, s egyes toalettekben vannak össze grüjtve, ugy leányoknak mint a mamák részére, ezek az idény estéjének csaknem kizárólagos disze, puhán igézően simul a selyem alapra, s minden ízében egy disztngvált eleganciát vall. Továbbá ajánhatjuk a következőket (első bálra) selyem Molt vagy crepp de-Chinét avagy Cristáli selyem Mooslint Chiné Mousline, „üveg festészet“ Pettyes selyem Crepp de-Chinet Armüre selyem és Pannékat, a felsorolt cikkekben a legmodernebb színekben ajánhatjuk, aubergíne színt, (amely Chiné mintázatt, de azonban lilás rózsza szín), arany csipkét, gipür, girlandokat és pezsgő színü nagy pasztillákat, ajánlhatunk diszekre.

## Lovass és Ladányi,

Divatruház,

DEBRECEN, Piac u. 7. Bika Szároda közelébe.

## Leszállított árak.

Nagyarányu **ujévi**  
Női ruha kelme  
**vásárt.**

rendeztünk be és női divatszövetek, jó mosó velezeket, francia batistokat

**telemesen leszállított áron** árúsítunk el.

Remek, divatos szövet bluzok

Fél árban darabja 3 frt.

Mosó flanel bluzok

Darabja 95 kr.

Egy ruha 116 cm. széles női divat szövet

1 frt 80 és 2 frt.

Egy ruha 75 cm. széles mosó velez

2 frt 24 kr.

**Szabó Lajos Fiai**  
Debreczen.

## Kérjen mindenki

saját érdekében

**Valódi Kathreiner-féle**  
Kneipp-maláta kávé

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyét és a Kathreiner nevet viselik, és kérülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

**Neustein Fülöp**

hashajtó labdacsa

melyek évek óta a legjobb eredménnyel használ-  
tatván és a legkiválóbb orvosok által mint

**gyengéden hashajtó, feloldó szer**

ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák, tel-  
jesen ártalmatlanok, Cukrozott alakjuk végett a  
gyermek is szívesen veszi.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér  
egy tükör, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tar-  
talmaz csak 2 korona. é. 2.45 korona összeg elő-  
zetes, beküldése esetén egy tükör bérmentesen  
küldetik

**Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP**  
hashajtó labdacsa.  
Valódi csak ha minden doboz hátsó  
oldala a törvényileg bejegyzett „Holl  
Leopold“ védjegyünkkel, vörös-fekete  
nyomatással van ellátva. Védjegye-  
zett dobozaink, utalványaink- és  
csomagolásainknak a „Philip Neus-  
tein Apotheker“ aláírást kell tar-  
talmazniuk.

Raktárak Debreczenben: Balázs Ó. Füleky P. Miha-  
lovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth E.

**NEUSTEIN FÜLÖP** gyógyszerháza  
a „Szt-Lipóthoz“ Wien, I. Bez., Plankengasse 6.

Csász. és kir.



udvari szállító.

# Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőr-  
nemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált pe-  
csétes, sárga vagy barnabőrnek a **Lyosin** egészen új fényt ad.

Alapítottatott 1882. Gyári raktár Budapes V. Lpót-könyt 24. (Briefadresse Wien III-1)  
für Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife. Mindenütt kapható.



**Cognac**

**CZUBA-DUROZIER & Cie.**

FRANCZIA COGNACGYAR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Most jelent meg!

Most jelent meg!

**20.000** példányban az

**Érmelléki Szőlészeti és Borászati Szakköz-  
löny mint Országos Hirdetési kalauz.**

**Ez a legelső „Vidéki Szőlő Borértékesítő Vállalat“** olyan or-  
szágos érdeklő havi értesítője, mely általános kereskedelmi állandó mellékleté-  
ben **díjmentesen pártolja a hazai ipart!**

**Az előfizetők ingyen hirdetnek!**

Magában foglalja az összes szőlő- és bortemelők közös árjegyzékét. Ismer-  
teti az összes hazai szőlőoltvány telepeket. Elősegíti a magyar borkereskedést.  
Egyharmad részben szakirodalommal, kétharmad részben hirdetésekkel foglal-  
kozik úgy azonban, hogy elméleti részében is gyakorlati tanácsokkal szolgál az  
olvasónak. És mégis egyes szám ára helyben 30., vidéken 50 fillér, mely ösz-  
szeg postabélyegekből is beküldhető.

**Hirdetőknek:**

(Kinálat.)

Egész évre . . . . . 24 korona.  
Fél évre . . . . . 12 korona.  
Negyed évre . . . . . 6 korona

Ezért kapja az előfizető úgy a Szőlő-  
szeti és Borászati Szakközlönyt mint  
az „Országos hirdetési kalauzt.“ A  
kishirdetések rovataiban tetszés szerinti  
időben 4 (négy) ingyen hirdetést tehet  
közzé.

**Olvasóknak:**

(Kereslet.)

Egész évre . . . . . 4 korona.  
Fél évre . . . . . 2 korona.  
Negyed évre . . . . . 1 korona.

Ezért jár a „Szakközlöny“ és az „Or-  
szágos hirdetési kalauz“ és minden  
éves előfizető tetszése szerinti idő-  
közökben 1—9 oldalon 4 (négy), fél  
éves előfizető 2 (kettő) ingyen hir-  
detést tehet közzé.

Az előfizetőknél jogukban áll az „Országos hirdetési kalauz“, „Szőlészeti  
és borászati“ vagy „Általános kereskedelmi“ rovataiban a meghatározott terület-  
nél nagyobbat is elfoglalni, mely esetben a csekély különbözeti összeg ráfizetendő.  
Közszégi és körjegyzők, lelkészek és néptanítók az előfizetési árak felét fizetik.  
Minden 10 (tíz) egész éves előfizetőt gyűjtő tiszteletpéldányban vagy kivá-  
natra készpénzjutalékban részesül.

Az ország legjelesebb szakirói dolgoznak szakközlönyünkbe. Munkatársak,  
tudósítók és hirdetési felvételi irodánk minden borvidéken és jelentékenyebb  
városban feltalálható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **S z é k e l y h i d o n** (Biharmegye).

Felölös szerkesztő:

**CZIRJÁK KÁROLY**  
szőlőbirtokos.

Kiadó laptulajdonosok:

**CZIRJÁK és TÁRSAL.**

Főszerkesztő:

**DEÁK ANDOR,**  
kir. szőlészeti és borászati  
felügyelő.

## Belépési felhívás

### A Korona Takarékszövetkezet

1904. év január hó 1-én kezdődő IV. évtársulatába.

Korona Takarékszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre és az így befolyt összegeknek tagjainál olcsó kamatláb mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

#### Egy törzsbetét ára 1 korona,

melyre az alapszabályok értelmében 260 korona koronára kölcsönkapható. Ennek megfelelőleg a hány korona a heti befizetés, annyiszor 260 korona kölcsön igényelhető.

#### Az évtársulat 5 évre

alakítottak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredményrel együtt, mely az eddigiéknél szerint 6 százaléknak felel meg, a tagok betétei arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartamára egyszerűs mindenkorra lárandó bélyegmentes kötelezvényekre adjuk. Kölcsöneink tehát a váltó kölcsönöknél annyiban előnyösebbek, hogy az adós bélyegköltséget takarít meg, továbbá, hogy nem kell kezeseit 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

#### Kölcsönök adatnak:

1. A befizetett összeg kilentized részeig.
2. Egy vagy több elfogadható készfizető kezés jótállása mellett, még azon esetben is ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekebelezés mellett.
4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

A kölcsön kérelmek leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek 3 évi fennállása után 2334 tagja van, kik heti 10,122 korona betéttel 839,311 koronát gyűjtöttek össze,

Kihelyezett kölcsöneink összesege 1,288,595 koronára rug.

Uj betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac u. 6. sz. (Dr. Kolaféle ház) válthatók, hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

**Dr. Kenézy Gyula,**  
elnök

**Ifj. Schwarz Vilmos,**  
ügyvezető igazgató.

## SZÖRELTÁVOLÍTÓ

SZER **EROS**  
(törv. védve)

eltávolít azonnal, egyszeri használat után szűrőket az arcról, bámulatos eredménnyel és teljesen ártalmatlan.

**Ára 3 frt.**

Fanny Stiassny, Wien, II. Leop. g. 6.

## Rum és likőr készítés.

A legfinomabb rum és likörök olcsó előállításához és készítéséhez ajánljuk gyárunknak a bel- és külföldi nemű gyárjai között a legjobb készítményeit rum és likőr punschainkat és pedig a legfinomabb készítményű angol rumesenciánkat és likőr punschainkat és esenciánkat. Egy üveg rumesencia 5 liter legjobb rum készítéséhez a használati utasítással együtt 75 kr.; valamint 3 liter köményes likőr, alpesikerü, angolkerü stb. készítéséhez 70 kr. — Megrendelhető az osztrák-magyar birodalom bármely posta hivatala útján portómentes küldéssel. Mindennemű orosz thea is olcsón kapható. A szállítmány ára előre küldendő, vagy csak utánvétellel lesz megküldve.

**Adolf Salzer & Sohn,**

Iglau (Mähren.)

MIHALOVITS-féle

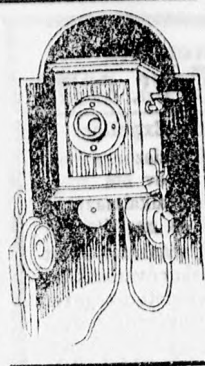
## Harmat-Grème



**Arozszipítő kenőcs.**

- ▲ Harmat-Grème a legjobb arozszipítő s kenőcs, amely a bőrt, mely údév, puhává, fehérre teszi az aroz bőrt.
  - ▲ Harmat-Grème sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
  - ▲ Harmat-Grème nappal is használható, mert nem száraz s a poudert jól állja.
  - ▲ Harmat-Grème nem teszi fényessé az aroszt s fehéríti a bőrt.
  - ▲ Harmat-Grème kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőr-ektrák) elmulasztására, napégette s szőlőkifújás aroznál, s kéznél.
  - ▲ Harmat-Grème teljesen színtelen, habzerü, jó illatú arozskenőcs egy téglénynek ára egy korona.
  - ▲ Harmat-Grème Snappan, mely a Grème hatását fokozza, darabonként 35 kr.
- Szaktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.

Szakzszerű munka, mégis a legolcsóbb



Telefon szám 168.

Villamos házi csengők, telefonok, villámhárítók, betörés elleni vészjelzők és egyéb berendezések, javítások vagy bármilyen komplikált mechanikai, physikai és elektrotechnikai szerkezeti eszközöket kizárólag

## Földvály L.

debr. első elektro-mechanikus készítő legtartósabban

Kossuth-utca 1. sz., az udvarban.

Kivánatra számtalan előismerő levéllel szolgálhatok, mely üzletem szoliditását tanuskodik új berendezéseknél másfél évi, javításoknál fél évi jótállás, villamos felszerelések és villamos zseblámpagyári raktára.

## BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ



NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA  
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA  
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGEZ  
MELLEKELVE VAN!

Kivánjon csak

**SELLE & KARY-féle**

# FREDIN

Legjobb tisztító-szer

minden finomabb cipőhöz, sárga fekete és  
Különösen ajánlható boxalfa, escarot  
chewreus és lakkeipőhöz.

Wien XIII.

**A Richter-féle**  
**Linalment. Caps. comp.**

**Horgony-Pain-Expeller**

Egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik közvényűnél, csúznál és meghűléseknél.

**Intés.** Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és osakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

**Richter F. Ad. és társa,**  
oskai és hírv. udvari szállítók.  
Budapest.



# ! SZŐLŐOLTÁSOK !

Ripária portális. Lugasnak való csemege fajok! Kitünő minőségű ermelléki borok

**Czirják Károly** **SZÉKELYHID**  
(Biharmegye.)

**Donogán**  
és  
**Somossy**

Kunz József és Társa utódai

**Debreczen,**  
Kistemplombazár.

Ujonnán átalakított divatruháza.  
**Menyasszonyi kelegye.**  
Vászon, asztalnemű, kész fehérneműk.

==== Féli =====  
alsó ruházat óriási raktára.

A legjobb arc-  
szépitő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

**Minden ártalmas alkotórész nélkül!**

Serail-szappan. } Kitünő toiltett szappanok a Serail-puder. Kiváló finom arczpora  
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o három színben: fehér, rózsaszín és crème  
Serail-crème. nappali használatra. = Szerail-szájviz. A legjobb szájvi.  
Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihaiovits Jenő, Téth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jéza és Jéza** urak droguerájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerterárába  
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárban.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér  
Egy kis tégely ar 70 fillér

# PRELOVSZKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó-üzlete, bel- és külföldi szövetek,  
==== valamint hadi felszerelési cikkek nagyválasztéku raktára. ===

**DEBRECEN, Kossuth-utca 4-ik szám alatt.**

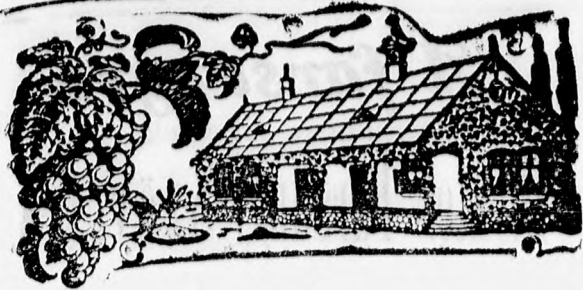
Elvállal a legújabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar-, disz- és viselő ruhákat, papi reverendákat, palástokat és fővegeket stb. a legjutányosabb árak mellett készítek. Gyászöltönyöket, valamint vidéki megrendeléseket 24 óra alatt elkészít.

Ugy tényleges, mint tartalékos tiszték és egy éves önkéntesek

a legelegánsabban, szabály szerint, kiváló olcsó árban felszerel-  
tetnek. Az anyag jó minőségéért, valamint előírás szerinti elké-  
szítéseért felelősséget vállalok.

Legújabb angol és francia divatu öltönyök, vasuti egyenruhák, hadi felszerelések,  
magyar diszruhák a legfinomabb kivitelben.

==== Árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgállok. ===



# SZŐLŐLUGÁS

ültesünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megőr is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetük meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím: **Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.**

# VITARIUS BELA

## ORVOS-SEBÉSZETI MŰKÖTSZERÉSZ

### DEBRECZENBEN.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Debreczenben, Bádogos-utca 1. sz. (Tisza-palota) alatt, egy a mai kornak megfelelő orvossebészeti műkötszerész-üzletet és műhelyt rendeztem be, a hol is minden e szakmába vágó dolgot, ugymint: mű-láb, mű-kéz, orthopádiai készülékek, sérvkötők, haskötők, szusz-pentoriumokat stb. stb. a leggyorsabban, a legjobb minőségben, a legolcsóbban készítik.

Bátor vagyok még megjegyezni, hogy 5 évig a külföld első specialistáinál dolgoztam, a mi által a legkomplikáltabb munkák elkészítésére is képes vagyok.

Raktárt tartok mindenféle betegápolási cikkekben és gummi-különlegességekben.

Külön tisztító-, mosó- és javító-műhely, a hol keztyük gyorsan a legszebben lesznek tisztítva és mosva, tisztítás párja 10 kr. mosás 6 kr.

Mindenféle gummi javítást elvállalok, továbbá sapka-bélelést, nadrágtartó elkészítést stb. stb.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel :

**Vitarius Béla,**  
orvossebészeti műkötszerész.

Olcsóság! Leikismeretességt!

Saját érdekében hirdessen kizárólag **LEOPOLD GYULA** hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szakavatatlanság Pontosság!

**Császárfürdő**  
téli és nyári gyógyhely  
**BUDAPESTEN.**

Elsőrangú kénes hévíznél gyógyfürdő, pártalan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakoszobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

**KÖSZÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESÉBB**  
a **KRIEGER-féle**

# REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE!  
• ELŐZÉKENYSÉG!

SZERENŐSE-NAPTÁR  
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

## KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

magy. kir. szab. osztályosajáték főállású helye.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14.459,000 korona.

**A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézele**  
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses állaglevél-kölcsönöket, melyek után

teljes visszatérítkezési idő:	2% levonással:
30 évre a tőke évi 5.50%-ra	50 évre a tőke évi 5.20%-ra
40 " " " 5.80%-ra	40 " " " 5.80%-ra
50 " " " 6.50%-ra	30 " " " 6.12%-ra
70 " " " 8%-ra	20 " " " 7.50%-ra

törlesztendő járadékul a törlesztést együti.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

**HÔTEL PARIS SZÁJLODA**  
Szajlóda: **BIMON PÁL**  
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlebb vizsgálgással és villanyvilágítással együtt. Párdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

**REMINGTON**

**IRÓGÉP**  
ÚJ MODELLEJE  
megjelent!  
PROSPEKTUST KÜLD

**GLOGOWSKI ÉS TÁRSA**  
BUDAPEST  
ANDRÁSSY-ÛT 12.

LEGKÖRLETESÉBB  
FELMÛLHATATLAN

Ön nagyon idősnek látszik!  
Fesse haját a **CZERNY-féle**  
**Tanningene**  
HAJFESTŐ-SZERREL

**VÉRGYÓGYÍTÁS**  
A legsikeresebb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és borbaj, szélhűdés, elmezavar stb. elien.  
Megalapítója és egyedüli képviselője:  
**D. KOVÁCS J.** fővárosi orvos.  
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÛT 18. SZ. I. EM.

**Shacia**  
KRIEGER-FÉLE  
LEGKÖRLETESÉBB  
ARCISZÍTÓ-ÉS  
SZÉPÍTŐ-SZEREK:

Az egyedül létező valódi angol  
**SZÉPÍTŐSZER**  
a Balassa-féle valódi angol  
mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, mitessert stb. és az arcnak üdéséget, hatalságot kölcsönöz.  
Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.- K, hozzá **ugorka-szappan** L- K, puder 2.- K.  
Postai szétküldés naponta.  
gyógyszertára:  
Budapest — Erzsébetfalva.

**Balassa Kornél**  
Főszétküldési hely:

**UGORKATEJ**

**LEON és OLÁH**  
Budapest, IV., **Kossuth Lajos-utca 4.**  
Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

**OSERS és BAUER**  
MOTORGYÁR

BUDAPEST  
V., Lipót-körút 7.

BENZIN- és  
petrolin-  
motorok

**BÉCS**  
Dresdnerstrasse 70-68.

BENZIN- és  
petrolin-  
lokomobilok

**Szivógáz-motorok** 2-3 fillér üzemköltséggel.  
Ezerfajta berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kiváló szerelési feltételek.

**PLATSCHEK WILMOS**  
FÉRFI- ÉS GYERMEK-FÜRDŐ ÁRTHÁZ  
Budapest, IV., Károlyi Vasúti Állomás (Károlyi-körút)

## Szenzáció!

### Nagy ujévi vásár!

eddig még nem létezett  
!!olesó árak mellett!!

120 cm. széles fin. ruhaszövetek	39 kr.
Francia delaineek	37 "
Francia flanelek	39 "
Széles tennis flanelek	15 "
Divatos pongis selymek	65 "
Blouz selymek	45 és 55 "
Ruha zephir	17 "
Mosó bársony	45 "

Továbbá gyönyörű alkalmas aján-  
dék ezikkek: boák, csipkegallérek; se-  
lyemkendők és sálak, diszkötők, kézi-  
munkák, divánpárnák, plüs utitakarók,  
legezők, nyakkendők óriási választéka.

**Bosznay J. és Társa**

divatáruháza.

Debrecen, Kossuth-u. 5. sz.

Több rendbeli érmeikkel kitüntetve!



Alapítottatott 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

**SCHVARCZ VILMOS**

cs. és kir. udvari butorgyáros  
és a legujabb szabadalmazott asztalok  
gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállí-  
táson. — Egyszerű, de kitűnő minő-  
ségű, saját készítményű butorok, a

legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal  
készséggel, díjmentesen szolgálók.

## A farsangra

raktárra érkeztek

Divatos Farsangi Szövetek.

Remek kivitelű

francia selyem Batistok

legujabb

virágos Tüllök,

Delaineek,

Áttört, selymes **L y o n a s i,**

Állandó nagy választék

menyasszonyi

ruhaselymekből

Fátyolok és koszorúkból

**Szabó Lajos**

**fiai cégnél**

Debrecen, Rózsa-utca.

## Felhívás

### a Debreceni Kölcsönös-Segélyező-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szövetkezet, alapszabályai értelmében

1904. január 1-én nyitja meg a **XXI-ik** évtársulatot.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező betétekkel a takarékoságra még a szegényebbnek is alkalmat szolgáltasson.

Egyletünknek jelenleg 8000 tagja van, akik 12.000 betéti könyvecskével 75.000 törzsbetétet fizetnek. **Törzsbetét tőkénk 5 millió koronát tesz, melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.**

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

**== Egy törzsbetét 40 fillér (20 kr.) heti befizetésre kötelez. ==**

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi haszoneredményből törzsbetéteinek arányában reá eső részét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor **a befizetett összeg 6% kamatos-kamatjának felel meg.**

A szövetkezet egyenlő jogu tagja az is, aki egy vagy több üzletrész fizetésre kötelezi magát. **Egy üzletrész értéke 120 korona, mely havonként 5 koronás vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben befizethető.**

Üzletrész váltható minden hó 5-ig és minden év december haváig felmondható.

A haszoneredmény az üzletrészek fizetése arányában minden évben a közgyűlés után kifizetik.

Kölcsönök üzletrészek alapján is adatnak.

Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszersmindenkorra 40 fillér (20 kr.) beiratási díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik. A veszteségi és segélyalapok összege **már 110.000 koronát tesz.**

Elsőrendű bekebelezések mellett a kölcsönök 12 évi visszafizetésre is adatnak. — Ily esetekben 2 korona betét után 1400 korona kölcsön adható.

Az első hat év után a törzsbetét elszámoltatik, úgy, hogy a második hat évben csak a fennmaradó összeg után fizeterdő a kamat.

Kivánatra a kamatok január hó 1-től heti részletekben is befizethetők. Ily esetekben a kamat és heti részlet együtt fizethető.

Akik ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, kéretnek, hogy ezen kívánságukat szövetkezetünk helyiségében mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Debrecen, 1903. november hóban.

**Fenyéry Zádor Lajos,**

elnök.

**Dr. Szántó Sámuel,**

igazgató.

**Uj betét könyvecskéek válthatók az egylet helyiségében,**

(Zádor Lajos házában, **Kossuth-utca 11-ik szám** udvari keresztépülete, első emeletén.)

**■ ■ ■ ■ ■** Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak. **■ ■ ■ ■ ■**